

SEMJÉN ZSOLT

*A józan ész
ellenforradalma*

SEMJÉN ZSOLT

*A józan ész
ellenforradalma*

ANTOLÓGIA KIADÓ
Lakitelek, 2024

Szerkesztette: Dr. Szényei Gábor András

Fotók: MTI és Botár Gergely

Fedélterv: Illés Zoltán

Tördelés: Kvaszta József

Korrektúra: Agócs Sándor

© Semjén Zsolt, 2024

ISBN 978 963 6190 38 5

Készítette: ANTOLÓGIA Kiadó és Nyomda Kft.

Tel.: + 36 (76) 549 045

e-mail: antologia@nepfolakitelek.hu

Nyomdai előkészítés: Kvaszta József, Kecskemét

Tel.: +36 (20) 991 42 86

e-mail: didotstudio@kvaszta.hu

„Figyelmeztess őket a nevemben.
Ha azt mondom a gonosznak:
Mehalsz, s te nem beszélsz neki,
hogy letérítsd gonosz útjáról,
hogy így életben maradjon,
a gonosz meghal bűne miatt,
de a vérét tőled kérem számon.
Ha azonban figyelmezteted a gonoszt,
és mégsem szakít gonoszságával és útjával,
akkor meghal a bűne miatt,
te ellenben megmented életed.”

Ezekiel 3,17–19.

TARTALOM

Előszó	9
A pápáról és a prideról	11
A józan ész ellenforradalma	15
Ha Miskolcra kilőnének egy rakétát, lehet, hogy fél óra múlva nem lenne Miskolc	18
Isten a történelem ura	23
Aquinói Szent Tamás és Rejtő Jenő	34
A főtisztelendő 1752-es kánon	37
Pro Rege Nostro	40
Széchenyi Zsigmond a vadászíró	42
Egy barát sírjánál	44
Marcell atya sírjánál	46
Isten hozta a Szentatyát!	47

Történelmi, sőt üdvtörténeti látogatás	51
Nagy idők nagy tanúja – Varga László halálának huszadik évfordulójára	55
Digitális állampolgárság, nemzeti digitális tér	60
Kimentettünk 11 kárpátaljai hadifogyot	64
Amíg a magyar kisebbség jogait garanciálisan nem biztosítják, szó sem lehet Ukrajna semmilyen EU- vagy NATO-csatlakozásáról	66
Kiegyezés és kiengesztelődés	74
Teremtésvédelem	76
A vadászat választott engem	79
Megemlékezés Barankovics Istvánról	82
Tíz éve avatták szentté II. János Pál pápát	86
Mi ezt valljuk	90

ELŐSZÓ

Rendünk római központjában odajött hozzám egy szentföldi szerzetes, aki, amikor megtudta, hogy magyar vagyok, így szólt: *köszönet azért, hogy a magyar állam mindig kiáll értünk. Majd azt kérdezte tőlem: mi az oka annak, hogy a világon szinte egyedüliként is megteszi ezt?* A fél pillanat alatt, ami a válaszdadásra volt, arcok villantak fel előttem, azoké, akik mozgatói ennek a folyamatnak, s ezt válaszoltam: *mert keresztények!*

A II. világháború befejezésekor a kereszténydemokraták vezetője, Barankovics István azt a célt tűzte maga elé, hogy az egyház társadalmi tanításának megvalósulását mozdítsa elő a magyar társadalomban, mégpedig úgy, hogy pártként – az egyházhoz nem tartozókat is megszólítva – azokat fogja össze, akik készek ezt a tanítást politikai cselekvéssé formálni.

Barankovics István Bánáss László veszprémi püspöktől sajátította el politikai vezérfonalát: 1. vannak dolgok, amiket el lehet hagyni; 2. másokban szabad kompromisszumot kötni; 3. de *a legfontosabb álláspontokhoz ragaszkodni kell.*

A KDNP-nek ez volt és ma is ez lehet a társadalmi jelentősége: összekötni az egyház társadalmi tanítása mentén az erre nyitott embereket, politikai utat építeni a másként gondolkodók felé, előmozdítani a kikezdhetetlen értékek védelmét és stabilizálását, mégpedig a korábbiakhoz képest azzal a különbséggel, hogy ma mindezt *döntéshozóként* te-

hetik meg! Semjén Zsolt A józan ész ellenforradalma című kötete ezt a küldetést mutatja be.

Sokan úgy gondolkodnak a keresztények jelenlétéről a politikai életben, mint ami lehetetlen – vagy szinte lehetetlen –, mert úgy vélik, hogy itt aligha lehet „makulátlannak” maradni. A vonatkozó egyházi dokumentumok kiindulópontja azonban mintha eltérne ezektől a vélekedésektől. Azokat sokkal inkább jellemzi az utolsó vacsorán elhangzott jézusi ima: *„nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem óvd meg őket a gonosztól”* (Jn 17,15). Ennek mibenlétéről napjainkban így nyilatkozik a Hittani Kongregáció: *A krisztushívők „léte nem szakadhat két párhuzamos életre: egyrészt a »lelkiéletre«, a maga értékeivel és követelményeivel, másrészt a »világi életre«, vagyis a család, a munka, a társadalmi kapcsolatok, a politikai cselekvés, a kultúra területére. A szőlőtőbe, Krisztusba oltott szőlővessző a maga gyümölcsét léte és tevékenysége minden területén meghozza.”*

Ma, amikor azt tapasztaljuk, hogy a szellemi csata egyre erőteljesebb, azt kérjük minden kereszténydemokratától, hogy az egyház és állam szuverenitását szem előtt tartva, sose mondjon le arról a hivatásáról, hogy összekösse az egyházat és a világot. Tudjon meg nem alkudni és merjen párbeszédet folytatni mindenkivel a közjóért, annak a jegyében és azért, *mert keresztény!*

2024., Szent Benedek, Európa fővédőszentjének ünnepén

fr Kálmán Peregrin
ferences szerzetes

A PÁPÁRÓL ÉS A PRIDERÓL

– *Eucharisztikus kongresszus – miről beszéltek Ferenc pápával, amikor elbúcsúzott tőle a repülőtéren?*

– Amit elmondhatok, hogy a Szentatya meghatott volt és köszönetet mondott. Megkockáztatom, meglepte az esemény szervezettsége, és megérintette mély lelkisége. A pápai szentmisén a Hősök terén legalább kétszázötvenezeren voltak, érezni lehetett a Szentlelket! Szóba hozta, hogy visszatérne egy hosszabb apostoli látogatásra Magyarországra. Áldását és imáját kértem, mire megfogta a kezemet, és azt mondta, imádkozz értem! Megrendültem, és Szent Josemaría Escrivá szavai jutottak eszembe: „Az imádság mindenható, még a tied is.”

– *A beszámolók szerint nem került szóba, de esetleg érzékelhető volt némi feszültség amiatt, hogy a pápa nem osztja a magyar jobboldal álláspontját a bevándorlással kapcsolatban?*

– Nem. De kezdjük az alapoktól! Arról, hogy ki lesz a pápa, alapvetően a Szentlélek dönt, akinek érdemes bizalmat adni! Akkor is, ha olykor imádságos lelkülettel sem értjük a Szentatya minden lépését. Más az ő és más egy magyar politikus szempontja, mert más az állapotbeli kötelességünk. A Szentatyának az egész világegyház a horizontja, így például a favelák sorsa is. Mi csak azt mondhatjuk, hogy mi középosztálybeli közép-európaiak is figyelmet kérünk az egyház részeként. Magyar politikusként a mi állapotbeli kötelességünk

az, hogy megvédjük a saját népünket, a kultúránkat megőrizzük. Az egyetemes keresztényi kötelességünknek pedig úgy teszünk eleget, hogy az üldözött keresztényeket támogatjuk. Megjegyzem sokkal nagyvonalúbban, mint a gazdag nyugati országok. Különben a pápa tanítását a katolikus hitletétemény egészének a fényében kell értelmezni, nem pedig szövegösszefüggésből kiragadott mondatok, újságról cikkeinek bombasztikus címei alapján.

– *Karácsony Gergely a kongresszus idejére plakátokat tetetett ki, melyeken a pápát idézte: „Ha egy ember meleg, keresi Istent, és jó szándékú, ki vagyok én, hogy elítéljem?”*

A katolikus tanítás szerint a bűnös emberben meg kell különböztetni az embert, akit szeretünk, és a bűnt, amit elítélünk. A kinyilatkoztatás alapján a megvalósult homoszexualitás bűn. Megjegyzem, a házasságtörés is az. Az embert tehát szeretem és elfogadnom, de katolikusként a bűnös életállapotát semmiképp sem, pláne nem mint helyes és szép dolgot.

– *Ebből következően egy katolikus politikus kimehet a Pridera?*

– Nem volna helyes, mert a politikában a megértés és az egyetértés nagyon közel van egymáshoz. A látszata sem engedhető meg annak, hogy a bűnt erénynek tekintjük. Persze az állam a pride-osokat is meg kell védje az erőszaktól, és azt csinálnak a magánéletükben amit akarnak – majd elszámolnak Isten előtt, ahogy tudnak.

– *Uniós vezetők és jogvédők szerint a gyermekvédelmi törvénnyel kriminalizálja őket a kormány.*

– Csakhogy ez nem igaz, és akiket említ, nem „jogvédők”, hanem lmbtq-stb politikai aktivisták. Egyébként pedig az egész ügy jó példa arra, hogy egyes emberek a saját, deviáns élethelyzetükből csinálnak politikai ideológiát... Nekem katolikusként jogom és kötelességem a bűnt bűnnek nevezni, és nincs az a hatalom, ami arra kényszeríthetne, hogy a bűnt erénynek mondjam.

– *Egy katolikus hívő nyilván mondhat ilyet, de egy miniszterelnök-helyettes is?*

– Persze. Keresztény vagyok és történetesen politikus is. Jogom és kötelességem értékrendemet lelkiismeretem és legjobb tudásom szerint megjelteni a politikában. Ha ezt nem tehetném, akkor mintegy skizofréniára akarnának kényszeríteni. Heller Ágnes mondta egyszer, hogy nem használhatom a parlamentben azt a szót, hogy bűn. Ez abszurd és kirekesztő. Én nem vontam soha kétségbe, hogy ő politizálhat marxista alapon. Én meg politizálok keresztény alapon. Tehát ahhoz ragaszkodunk, hogy a homoszexuális kapcsolatot ne hívják házasságnak, mert ez kötött, megszentelt fogalom, és hogy ne fogadjanak örökbe gyereket, mert a gyermek egészséges fejlődéshez való joga erősebb, mint a meleg párok gyerekekre való igénye. A gyermekeket pedig kötelességünk megvédeni mindenfajta szexuális propagandától. Szülőként pedig ragaszkodom ahhoz, hogy az én gyerekem énrám tartozik, és ne férjen hozzá semmiféle általam nem akart NGO.

– *Jelen állás szerint Brüsszel ezermilliárdokat tart vissza az LMBTQI-emberek jogsérelmére hivat-*

kozva. *Érdemes belemenni egy ilyen konfliktusba úgy is, hogy a magyar iskolákban nem jellemzők a meleglobbisták?*

– Nyugaton óvodákba mennek be transzvesztiták, Skóciában gyermekeknek adhatnak hormoninjekciót. Nem szabad megengedni, hogy a lábukat betegyék az ajtórésbe! Ha egyszer hagyjuk, nem lesz megállás, ugyanúgy, mint ha feladjuk az egy férfi – egy nő természetrendi és keresztény civilizációs alapállását, akkor ha két férfi házasodhat, mondjuk három miért nem? Hol lesz ennek a vége? Az állam nem azért támogatja a házasságot, hogy az állampolgárok szexuális önmegvalósítását finanszírozza, hanem mert a gyermek családban születik, nevelkedik, biztosítva ezzel a társadalom és a nemzet fennmaradását.

– *Mennyire csökkenti a kormányzati álláspont hitelességét ebben a témában a Szájer-ügy?*

– Semennyire. Ha valami igaz, az akkor is igaz, ha az azt hirdető emberileg megbicsaklik. A Pitagorasz-tétel akkor is érvényes, ha a matektanár alkoholistá.

(Mandiner, 2021. október 7–13,
az interjút Kacsoh Dániel készítette)

A JÓZAN ÉSZ ELLENFORRADALMA

– VLADIMÍR PALKO:
JÖNNEK AZ OROSLÁNOK
CÍMŰ KÖNYVÉNEK BEMUTATÓJA –

A hírolvasó ember – legalább egy évtized óta – csak kapkodja a fejét. Milyen világba kerültünk? Csak néhány konkrétum: 2006-tól keresztények ezreit ölték meg és százezreknek kellett elmenekülnie. Keleten a milliós keresztény közösség harmadára zsugorodott. 2010 októberében Bagdadban muszlim terroristák egy keresztény templomban vérfürdőt rendeztek: 58 halott, köztük két pap. 2010 karácsonyán tízesével ölték a keresztényeket Nigériában. 2011-ben újévkor az egyiptomi Alexandriában egy bombatámadás szentmise közben 23 kopt keresztényt ölt meg, százan megsebesültek. És említhetném Asia Bibi történetét.

Vladimír Palko Jönnék az oroszlanok című, most bemutatandó könyvéből megtudhatjuk, mi volt erre az Európai Unió reagálása: 2011 januárjában az EU Külügyminiszteri Tanácsának napirendjén szerepelt egy nyilatkozat-javaslat is az üldözött keresztények támogatására. Catherine Ashton, az EU kvázi külügyminiszterét bízták meg az előterjesztésével. A betervezett szövegben a keresztény szó nem szerepelt. Catherine Ashton szerint „nem lett

volna korrekt”. Noha 15 tagállam ezt akarta, Írország, Portugália, Spanyolország és Luxemburg elletne voltak. A miniszterek széteszlottak anélkül, hogy bármilyen nyilatkozatot elfogadtak volna... Úgy tűnik a keresztény szót az EU-ban manapság nem illik használni, az üdözéssel összekapcsolni pedig végképp elfogadhatatlan. Miért?

Ha csak az Európai Unió túlbonyolított döntéshozatali rendszere, mondhatjuk impotenciája volna a baj, még jó lenne. De a „progresszió” célja állítólag minden elnyomás megszüntetése. Ez jól hangzik, egészen addig, amíg nem szembesülünk azzal, hogy maga a kereszténység is megszüntetendő elnyomás. A „progresszívek” nem képesek elfogadni, hogy a keresztények nem elnyomók, hanem elnyomottak. Van, akire vértanúság vár, mások csak állásukat veszítik, ha élnek a lelkiismereti szabadsággal. A Jönnek az oroszánok számos konkrét esetet ismertet, van, akinek sikerült megvédenie magát, van, akinek nem.

Mostanában az LMBTQ-mozgalom abszurdításai demonstrálják a legjobban, hogy ha valaki nem ért egyet velük, azonnal diktatúrát kiáltanak. De hol is van a diktatúra napjainkban? Shirley Chaplin ápolónő, a Devon grófságbeli Exeterben, harminc évig viselt a nyakában egy kis keresztet, amikor a munkahelye felszólította, hogy válasszon a kereszt és munkahelye között. Kompromisszumként javasolták, hordhatja a kis keresztet pénztárcájában. Nyilvánvalónak tűnt, hogy ez illetéktelen önkény a munkaadó részéről, amit a bíróság természetesen helyre tesz. Chaplin a bírósághoz fordult,

ám a pert elveszítette! Mi ez, ha nem az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának megsértése?

Így válik érthetővé Vladimir Palko könyvének alcíme: Miért tart Európa és Amerika egy új zsarnokság felé? Egy olyan kereszténydemokrata kormány tagjaként, amelyet naponta – és nemcsak kampányidőben – vádolnak azzal, hogy diktatúrát építünk, különös figyelemmel olvastam ezeket a részeket. Ez a könyv most magyarul is olvasható, szemnyitogató alkotás, ami sok magyart segíthet abban, hogy eszméljen ebben a józan észről megfélemedezett világban. Amikor a szerző szembesített azzal, hogy a liberalizmus cégére alatt ellentmondást nem tűrő véleményterror fenyeget, ahol a politikai korrektség jelszavával még azt is megszabják, hogy mit mondhatok és mit nem, akkor nyilvánvaló, hogy erre az antropológiai, szexuális, kulturális „forradalomra” csak egy válasz adható: az ellenforradalom. A téboly forradalmával szemben józan ész ellenforradalma!

(Petőfi Irodalmi Múzeum,
2021. december 6.)

HA MISKOLCRÓL KILŐNÉNEK EGY RAKÉTÁT, LEHET, HOGY FÉL ÓRA MÚLVA NEM LENNE MISKOLC

Telt ház fogadta Semjén Zsoltot Kazincbarcikán, ahol a miniszterelnök-helyettes az orosz–ukrán konfliktusról is megosztotta véleményét. A magyar kormány azért blokkolta Ukrajna NATO-s tárgyalásait, mert korlátozták a magyar kisebbség jogait, de arról is beszélt a KDNP elnöke, hogy a kettős állampolgárság bevezetése menti meg most a kárpátaljai magyarok életét.

„Magyarországnak a keresztény értékrendjéből következik a béke iránt elkötelezettsége” – mondta az orosz–ukrán konfliktusról Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes Kazincbarcikán, ahol a Fidesz helyi jelöltje, Demeter Zoltán mellett kampányolt.

II. János Pál pápa szavait emlegetve Semjén úgy fogalmazott: a béke nem pusztán a háború hiánya, hanem az igazságosságnak a gyümölcse. „Az még nem igazi béke, ha nincs háború. Akkor van igazi béke, ha az az igazságosságon nyugszik.” A KDNP elnöke szerint az igazságosságba

beletartozik az is, hogy a kárpátaljai magyar kisebbségnek biztosítani kell az emberi, kisebbségi, nyelvi és oktatási jogait. „Akkor lesz béke, ha mindenki jól érezheti magát a saját szülőföldjén.”

Semjén szerint most azért támadják a magyar kormányt, mert blokkolták Ukrajna felvételét a NATO-ba. „Nem volt más eszközünk a magyar kisebbség jogfosztása miatt” – jelentette ki a miniszterelnök-helyettes. Megjegyezte, „ha Ukrajna NATO-tag lenne, most világháború lenne.” Ukrajnának joga van a szuverenitáshoz, a területi integritáshoz és a nemzetközi jog érvényesüléséhez – folytatta, nem véletlen szerinte, hogy Magyarország volt az első ország Antall József idején, amely elismerte Ukrajna függetlenségét. Semjén szerint szükség van egy „ütközőállamra” az orosz birodalom és az Európai Unió között, Magyarország elemi érdeke, hogy legyen egy szuverén állam a szomszédban.

Az ellenzéki politikusok megszólalásait bírálva a KDNP politikusja arról beszélt, Magyarország semmilyen körülmények között nem engedi, hogy belerángassák a háborúba. Semjén szerint épp ezért mindenkinek felelősen kellene nyilatkozni. „Könnyű a néphangulatnak engedni, könnyű azt nézni, hogy másnap a Süddeutsche Zeitung mit ír, de mi fog történni, ha eszkalálódik a helyzet?” – tette fel a kérdést. Semjén megismételte a kormány álláspontját, hogy nem lehet magyar katonákat Ukrajnába küldeni. „Ha magyar katona fegyveres konfliktusba kerül az orosz katonával, kitesszük magunkat egy válaszcsapásnak” – fogalmazott. Azt is

mondta, Magyarország minden létező humanitárius segítséget megad Ukrajnának, de fegyvert nem küldünk a háborús országba. „Nem akadályozzuk meg, hogy az EU-s és a NATO-s országok ezt megtegyék, de Magyarország ezt nem teszi meg” – tette hozzá.

Szerinte a magyar kormány semmilyen körülmények között nem engedheti meg, hogy Magyarország területéről támadás induljon egy másik ország ellen.

„Ha mondjuk – Miskolcra kilőnének egy rakétát valakik, nem biztos, hogy fél óra múlva lenne Miskolc és környéke”.

Amikor Márki-Zay és Fekete-Győr azt akarja – folytatta Semjén – , hogy „a nyugati haverjaik – mondhatnám, gazdáik – veregessék a vállukat, akkor az önök életét veszélyeztetik, és a hazánkat veszélyeztetik.” A KDNP képviselője szerint Márki-Zay Péter „minden határon túlment”, amikor vasárnap videójában úgy fogalmazott: „a kárpátaljai magyarok oroszbarátok”. Ezzel – mondta Semjén – az ellenzéki miniszterelnök-jelölt szó szerint életveszélynek tette ki a kárpátaljai magyarságot, akik már egyébként is jogfosztottak Ukrajnában.

„Ha nem lett volna ezeknek az embereknek magyar állampolgárságuk, akkor most meghalának a kárpátaljai magyarok ebben a háborúban” – jelentette ki. Szerinte annak köszönhetik az életüket, hogy a Fidesz–KDNP bevezette 2010 után a kettős állampolgárságot, így már régen át tudtak jönni a katonaköteles magyar férfiak. „Ha az ellenzéken múlt volna, akkor nem lenne magyar állampolgár-

ságuk – és golyófogók lennének az orosz–ukrán háborúban” – tette hozzá.

(Telex.hu, 2022. február 28.,
a tudósítást Cseke Balázs készítette.)

2022. április 3-án a Fidesz–KDNP negyedszerre is kétharmados mandátum-többséggel, a szavazatok 54%-ával nyerte meg a parlamenti választásokat!
A határon túli magyarok 94%-a támogatta a Fidesz–KDNP szövetséget!

MINISZTERI BEMUTATÁS

– 2022. MÁJUS 24.,
MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS –

ORBÁN VIKTOR (Miniszterelnök): Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesként továbbra is a történelmi egyházainkat és a Kárpát-medencei magyar közösségeinket érintő ügyek előmozdításáért felel. Minden magyar felelős minden magyarért. Ha ez így van, márpedig így van, akkor Semjén Zsolt miniszteri felelőssége az összmagyarság képviselése. Azt várjuk tőle, hogy az egységes magyar nemzet Alaptörvényben rögzített eszméjét váltsa valóra a mindennapokban. A Kereszténydemokrata Néppárt a kormány szellemi, ideológiai magja, ezért a kereszténydemokrata párt elnökét megkülönböztetett tisztelettel köszöntöm a kormányomban.

ISTEN A TÖRTÉNELEM URA

– *A választások után Ferenc pápa fogadta a magyar miniszterelnököt és az őt kísérő delegációt. Ezek szerint bizonyos viták ellenére szent a béke a két fél között. Megalapozatlan a baloldali véleményformálók zavarkeltése?*

– A Katolikus Egyház és a Szentatyva vonatkozásában a baloldal az utolsó, aki véleményt mondhat... Szent István országában – ahol a kereszténység történelmileg és szociológiailag is releváns – természetszerű, hogy az ország kereszténydemokrata kormányának feje az egyetemes kereszténység legfontosabb személyiségéhez, Róma püspökéhez megy először tisztelgő látogatásra megválasztása után.

– *Mi az, amit félremagyarázott a baloldali sajtó a pápa megnyilatkozásaival kapcsolatban? A magyar kormány álláspontja ellentétben áll azzal, amit a Vatikán, a Pápa képvisel?*

– A migráció az a téma, amivel szembe akarják állítani a magyar kormányt a pápával. Noha csak egész egyszerűen más állapotbeli kötelessége van a Szentatyának, és más a magyar kormánynak. A pápa a világegyházat képviseli, és így az egyetemes emberiség szempontját nézi. Mi pedig Magyarország, a magyar nemzet érdekeit és csak utána lehetnek más szempontok. Jogunkban áll megvédeni például az identitásunkat, sőt, nemzeti identitásunk megvédése kötelességünk. Ezért

más nézőpontból mérlegeljük a migráció kérdését. Magyarország kereszténydemokrata kormánya számára fontos a Szentatya iránymutatása. Hit és erkölcs kérdésében a római pápa álláspontja a katolikusok számára normatív. Bizonyos világi kérdéseket illetően pedig tisztelettel meghallgatjuk a véleményét. A katolikus egyház tanítása szerint mindenkinek – az egyes embereknek és az államoknak egyaránt – kötelezettségeik vannak a menekültekkel szemben, ugyanakkor elismeri, hogy az államok felelősséggel tartoznak polgáraik biztonságáért. Mi ezzel összhangban azt valljuk: *karitáció a migránsok felé, de önvédelem a migrációval szemben*. A migráció ugyanis lényegileg rossz dolog. A cél csak az lehet, hogy minden ember emberi életet élhessen a szülőföldjén. Ha ez valamilyen körülmény – például háború – miatt lehetetlenné válik, a menekülők számára az első biztonságos országban védelmet kell biztosítani addig, amíg a veszély fennáll. Olyan jog azonban nem létezik, hogy valaki a világ bármely pontján eldöntheti, hogy a világ mely országában akar élni. Egy szuverén országnak joga van dönteni abban, hogy beenged valakit a területére, vagy sem. És egy szuverén országnak – és állampolgárainak – joga van a saját identitásának, életformájának a védelmére. Például arra, hogy az otthonánál harang szóljon, ne müezzín.

– Orbán Viktor egy Szent Márton-bronzplakettet kapott ajándékba Ferenc pápától. Tudatában annak, hogy Szent Márton egy valódi békeateremtő volt, mintha a Szentatya szándéka az lett volna,

hogy kifejezze elismerését a kormány béke érdekében tett erőfeszítéseierért.

– Az orosz–ukrán háború tekintetében tökéletesen megegyezik a Pápa és a magyar kormány álláspontja: békét akarunk, nem háborút. Mindenkinek joga van a biztonsághoz, a nemzetközi jog érvényesüléséhez, beleértve a kisebbségi jogokat! Meg kell akadályozni a háború eszkalálódását, a Szentatya sem helyesli a fegyverszállítást. A szent legendájából azt is tudjuk, hogy kettévágta a köpenyét és egy koldusnak adta a felét. A plakett így nyilván utalás volt a karitás fontosságára is, és elismerés az ukrán menekültek – ők valóban menekültek – fogadásáért és befogadásáért. A pápa jót nevetett, mikor a miniszterelnök azt mondta, Varga Mihály pénzügyminiszter úr is megérti, hogy a köpeny felét a szegényeknek adjuk, de mindig hozzá teszi, hogy a másik fele kincstári tulajdon, azaz a pénzügyminisztérium felé kell elszámolni. Az ajándékon túl azonban több olyan gesztust gyakorolt felénk a Szentatya, amelyek jelzés értékűek voltak.

– *Milyen gesztusokról van szó?*

– A katolikus egyház számára a húsvét a legnagyobb ünnep, a nagyhét és az azt követő fényeshét. A húsvét utáni napok ezért nem az audienciák ideje. Velünk magyarokkal kivételt tett. Ráadásul, ha formálisan nézem, a látogatás időpontjában Orbán Viktor leköszönő miniszterelnök volt, az ilyen lehetőség pedig a hivatalba lépettekre vonatkozik. A találkozó bensőséges voltáról pedig sokat elárul az, hogy a pápai audienciák természetüknél fog-

va formalizáltak, a szokásos rend, hogy a pápa 20 percet beszél az illetővel, utána 10 percet a családdal, illetve a kísérettel. Ferenc pápa és Orbán Viktor közötti beszélgetés 40 percig tartott. És hozzá kell még tennem, hogy a Szentatyának láthatólag erős fájdalmai voltak a térde miatt. Másnap kórházba kellett mennie, minden más programját lemondta. Tehát az, hogy ilyen fájdalmak között fogadott minket, személyes gesztusnak tekinthető.

– *A találkozón felmerült az is, hogy a Szentatya hamarosan ismét Magyarországra látogat. Lehet már részleteket tudni az eseményről?*

– Az Eucharisztikus Kongresszus valóban csodálatos volt! A Szentatya meg volt hatódva attól a szeretettől, amivel a magyar hívek a Hősök térien fogadták. Mielőtt felszállt a repülőgépre, még beszélgettünk, megígérte, hogy visszatér Magyarországra egy hosszabb apostoli látogatásra. 2023 tavaszán láthatjuk vendégül újra. Az alkotmányos rendnek és az egyház szabadságának megfelelően erre az apostoli látogatásra a Magyar Katolikus Püspöki Kar meghívására kerül majd sor, ehhez a magyar állam csatlakozik és minden támogatást megad.

– *Feltételezem, a pápán is van politikai nyomás, hogy tartsa távol magát a magyar kormánytól. Így különösen nagy jelentősége van annak, hogy közösséget vállal a magyarokkal.*

– A pápa elsősorban Krisztus földi helytartója, másodsorban Vatikán állam feje. Az Egyház természetéből kifolyólag a pápaság az örökkévalóságban gyökerezik, arra irányul, de a világban

létezik, mint mindannyian. Politikai nyomások és ellennyomások érik a pápaságot és magát a pápát is. Az én személyes tapasztalatom az, hogy a vatikáni államtitkárságon jobban érezteti hatásait a világ politikai konstellációja. Az államtitkárság jobban ki van téve a mainstream nyomásának, a Szentatya azonban teljesen szuverén módon gondolkodó és cselekvő személy.

– *Evezzünk tovább uniós vizekre! A politikai nyomás kapcsán eszembe jutott, hogy európa parlamenti képviselőjük Hölvényi György sem lehet elkényeztetett helyzetben az Európai Néppártban (EPP). Vannak még olyan néppárti képviselők, akikkel érdemes szóba állni?*

– Ha nem volnának, nem maradtunk volna a Néppártban. Tény, hogy a hitvalló keresztény vonal kisebbségbe szorult, azt azonban nem merném állítani, hogy teljesen marginálissá vált. Ha a kérdés arra irányul, hogy a KDNP miért maradt a Néppártban, akkor arra három nyomós okom volt. Először is a KDNP előbb volt a Néppártban, mint maga a Néppárt. Az EPP ugyanis az EUCD és az EDU egyesüléséből jött létre. A KDNP mind a két elődszervezetnek tagja volt. Amikor '90-ben, a Kereszténydemokrata Néppárt parlamenti párttá vált, teljesjogú tagjaivá lettünk mind a két elődszervezetnek, ahol Surján László alelnök is volt annak idején. Kohl kancellár és Antall József hívott meg minket a szövetségbe, ezt a tradíciót és szellemi tőkét nem adom fel. Második indokunk, hogy Magyarország érdeke, hogy a kisebbik kormánypárt Európa – szerintem még mindig – legkomolyabb politi-

kai pártcsaládjában maradjon. Harmadrészt pedig, miután a határon túli magyar pártok, az RMDSZ-től a felvidékiekig az Európai Néppártban vannak, az a helyes, ha együtt marad a magyarországi és a határon túli magyarság képviselője. A KDNP-nek egyébként nem volt konfliktusa a Néppárttal. Az sem titok, hogy a Néppárt vezetői közül többen fontos gesztusokat tettek azért, hogy a KDNP tagja maradjon az EPP-nek.

– *Az utóbbi időben azonban jelentősen megváltozott a Néppárt iránya. Egy hangos kisebbség uralja a közösséget?*

– A Donald Tusk-féle – lengyel belpolitikától motivált – ámokfutás az oka annak, hogy a Néppárt már messze nem az, ami Martens vagy még Daul idejében volt. A probléma gyökere az, hogy annak idején fölvettek a szövetségbe egy sor észak-európai marginális liberális pártot, annak érdekében, hogy elsőségüket megtartsák az EP-ben. Ezek a pártok noha a saját országukban szinte semmilyen súllyal nem rendelkeznek, hangos liberálisok. A mi politikai hitvallásunk az, hogy a Néppártot – és Európát – vissza kell vezetni az Adenauer–Schuman–DeGasperi által kijelölt útra, akik a szuverén nemzetekre és a keresztény civilizációra épülő Európai Uniót álmodták meg. Úgy fogalmaztuk meg Hölvényi Györggyel, hogy az Európai Unió bűnben él, de nem bűnben fogant.

– *Apropó Európa bűnei. Brüsszel Kirill, moszkvai pátriárkát is szankció alá vonná. Meg akarják tiltani, hogy a keleti egyház – hívei létszámát tekintve – legjelentősebb vezetője az Európai*

Unió területére lépjen. Magyarország bejelentette, hogy megvétózza a javaslatot. Kitartunk az álláspontunk mellett?

– A Szerb Patriarchától kezdve az Örmény Katholikoszig és a magyar ortodoxok jelentős része is azt kérte a magyar kormánytól, akadályozzuk meg Kirill patriarcha szankciós listára kerülését. És ez így helyes! Természetesen lehet vitatkozni a patriarcha ukrajnai háborúval kapcsolatos véleményével, ez azonban nem változtat azon, hogy személyében sok millió európai ember lelki vezetőjéről van szó. A szankció megszavazása beláthatatlan precedenst teremtene az Unióban! Ma a politikai véleménye miatt szankcionálnák Kirill patriarchát, a következő pillanatban majd más egyházfőket, teszem azt az LMBTQ lobbival kapcsolatos véleményük miatt tesznek előbb-utóbb szankciós listára. A politikusokat és gazdasági szereplőket, akik bizonyítottan bűnösök háborús cselekményekben, tegyék szankciós listára, de a magyar kormány álláspontja az, hogy az egyházi vezetőket ki kell hagyni mindennemű politikai játszmából.

– A KDNP rendelkezik a második legnagyobb frakcióval a parlamentben. Mit jelent, mire garancia a KDNP részvétele a kormányban?

– A Fidesz–KDNP szövetség minőségileg teljesen más, mint a többi koalíciós konstrukció. Ez egy bajtársi szövetség, aminek a lényege, hogy a KDNP keresztény világnézeti párt, a Fidesz pedig egy kereszténydemokrata ihletettséggű nagygyűjtőpárt. Az együttműködésünk biztosítja egyfelől a hiteles kereszténydemokrácia biztos megőr-

zését, másfelől a társadalmi többség elérését. Minden keresztény párt számára az az alapkérdés, hogyha az egyház tanítása szerinti, virtigli keresztény párt kíván maradni – beleértve a házasság és a magzati élet védelmét –, akkor nehezen szerezhető meg a társadalmi többség, és a végén egy hitbuzgalmi egyesületté válik. Egy politikai pártnak azonban az a célja, hogy formálja a társadalmat. Ha azonban a társadalmi többség megnyerése miatt lépésről lépésre feladjuk a keresztény értékeket – mint tették azt a nyugat-európai keresztény pártok –, akkor majd joggal fel lehet tenni a kérdést: mitől vagyunk keresztény párt? Ennek a problémának a megoldása, az önfeladás nélküli kereszténydemokrácia megjelenítése és a társadalmi többség elérése a Fidesz–KDNP szövetség által lehetséges. Ennek sikerét mi sem bizonyítja fényesebben, mint hogy szellemi tekintetben ma mi vagyunk Európa legkereszténydemokratább kormánya, ugyanakkor politikai értelemben toronymagasan nekünk van a legnagyobb támogatottságunk az egész Unióban.

– *Április 3-án történelmi sikert aratott a Fidesz–KDNP. Ez az együttműködés sikere? Sokáig úgy tűnt, kereszténydemokrata koalíció ide vagy oda, szoros lesz a verseny.*

– Afelől nem volt kétségem, hogy a választást megnyerjük, kétharmados győzelemre azonban nem számítottam. De hát tudjuk: Isten a történelem ura, a sok imádság meghallgattatott. Másrésről pedig hiába tagadják, igenis létezik olyan, hogy néplélek. A magyar nemzet egészének van egy

mély történelmi tapasztalata. Amikor a nemzet ösztöneiben azt érzi, hogy veszélyben a haza, akkor ezek a nagyon mélyen ülő reflexek, ösztönök, tapasztalatok, tanulságok működésbe lépnek. Migráció ügyében is ez a történelmi tapasztalat szólalt meg a magyar emberekben, 150 évnyi török hódoltság után még egyszer nem akarunk a sáría árnyékában élni. És most a háború újra előhívott mély történelmi tanulságokat a nemzetből!

– *Mit rontott el az ellenzék?*

– Szerintem három strukturális probléma van, ami a baloldal kudarcát okozta. Az első morális természetű. Ez a szíve közepe az ellenzék összeomlásának. A történet Heller Ágnesig nyúlik vissza, aki azzal a javaslattal állt elő, hogy ahhoz, hogy leválsuk Horthyt, álljunk össze Szálasival. És ezt finanszírozza meg az óceán túloldaláról Soros György. Ez egy olyan erkölcsi meghasonlást jelentett, ami morálisan megölte az ellenzékét. Ez liberális szempontból az ön-szembeköpes, de szélsőjobbról is működésképtelen. Nem véletlen a Jobbik csődje. Azt csak megjegyzem a balliberális véleményformálóknak, hogy akiknek komilfo Z. Kárpát és Gyöngyösi Márton, azoknak hogy lehet büdös-lábú a Mi Hazánk?

A második strukturális probléma az volt, hogy az ellenzék nem tudta úgy pozicionálni magát, mint a jövő, mint vízió, mint ígéret. Pedig ebből a szempontból normál esetben mindig az ellenzéknek lejt a pálya. Hiszen a politika egyik alapszabálya a kormány szempontjából az, hogy ami van, az nincs. Tehát a sikereket, a kormányzati teljesítményt

a választók evidenciaként kezelik, és nem különösebben értékelik. A jó kormányzati teljesítmény szükséges, de nem elégséges feltétel a választási győzelemhez. Az ellenzék azért van mindig pozicionális előnyben, mert a kormány arról beszél, hogy mit ért el, a jó kormányzati teljesítményre tud hivatkozni. Az ellenzéknek nagy előnye az, hogy azt tudja mondani, van egy vízióm, van egy elképzelésem a jövőről, ami nagyon jó lesz nektek. De a Gyurcsány Ferenc vezette ellenzék nem árulhatott reményt. Mert hogy mit csinálnának majd kormányon, azt már mindenki megtapasztalhatta a Gyurcsány–Bajnai-kormány idején... Tehát ők nem a jövő ígéretei, hanem a kudarcos múlt kísértetei. A harmadik fatális hiba az előválasztás.

– *Pedig csodafegyverként hivatkoztak rá, amivel megnyerik a választást.*

– Egy előválasztáson a politikai szekta tagjai döntenek a jelöltekről. Az ellenzéki előválasztás győztesei így azok lettek, akik a legszélsőségesebben fröcsögték az Orbán-gyűlöletet. Ami mögött egyébként a magyarság és a kereszténység iránti ellenszenv van. Ez azonban nyilvánvalóan nem találkozik a választókerület szavazópolgárai többségének értékítéletével és ízlésével. Az előválasztás tette lehetetlenné azt is, hogy amikor nyilvánvalóvá vált Márki-Zay palástolhatatlan zavartsága, lehetetlen volt levenni, mert joggal hivatkozhatott arra, hogy ő nyert az előválasztáson. Ezzel a kör bezárult.

És nem csak negyedszer nyertünk kétharmadot a nemzet abszolút többségével, 54%-os, soha

nem látott mértékű támogatásával – beleértve azt is, hogy a határon túli magyarok 94%-a ránk szavazott –, hanem visszaállt a centrális hatalmi erőtér! A legszerencsésebb konstrukció: mi középen abszolút többséggel, tőlünk balra csak a gyurcsányi baloldal, a maga harminc-pár százalékos üvegplafonjával, tőlünk jobbra a radikális Mi Hazánk. Voltaképpen mindig erre a kiütéses győzelemre vártunk: '90-ben, 2010-ben, és most sikerült! Köszönöm a Történelem Urának és a Nemzetnek!

(Az interjút Szalma György készítette,
Demokrata, 2022. május 25.)

AQUINÓI SZENT TAMÁS ÉS REJTŐ JENŐ

– *Karcos mondatai voltak, például, hogy Lendvai Ildikó „kiszökött a szocik lomtárából”; Kuncze Gábort meg egyszerűen „politikai zombiként” említette.*

– *Lendvai Ildikó a Rákosi időket idézően támadta meg és gyalázta az egyházat, Kuncze meg Wass Albertet és a határon túli magyarokat. Ez nem személyes. Az Egyházamat és a Nemzetemet védem az antikrisztianus és hungarofób mesterkedéseikkel szemben! Személyes ügyben amúgy sem szokásom felvenni a kesztyűt, már Nietzsche megmondta, hogy „lenézett ellenféllel nem szabad hadakozni.”*

– *Az is karcos volt, amikor most Önnek szegezték a kérdést, hogy miközben Ukrajna jogfosztotta a kárpátaljai magyarokat, Orbán Viktor az Európai Tanácsban megszavazta Ukrajna EU-s tagjelölti státuszát, akkor Ön ironikusan valami olyasmit válaszolt, hogy nemzeti sérelmeinket így egyszerre fizettük vissza az EU-nak és Ukrajnának.*

– *Ha ez nem volna túl nagy ár az Európai Unió polgárainak, azt mondanám: a brüsszeli bürokrácia és a kijevei rezsिम megérdemlik egymást... üzleti alapon – egy kis washingtoni terelgetéssel – jól szót értenek egymással.*

– *Apropó: az amerikaiak azt akarják, hogy az Európai Unió mielőbb vegye fel teljes jogú tagnak Ukrajnát.*

– *Ilyen alapon én meg azt mondom nekik, hogy ők meg Mexikót vegyék fel az Egyesült Államok tagállamai közé...*

– *Önről közismert, hogy vicceket sző beszédeibe.*

– *A hallgatóságnak az információ és érvelés mellett élményt – érzelmi „többszólamúságot” – is adni kell, hiszen rám áldozták az estéjüket. A pesti vicc pedig nem pusztán mulatságos, hanem sok esetben mély életfilozófia.*

– *Mondana példát?*

– *Például amikor korunk divatos „filozófiájának” abszurditását pontosabban mutatja a székely vicc, mint egy vaskos monográfia. Székelyek megjönnek az afrikai safariról, és a gyergyói kocsmában Mózsi meséli a kalandját: – Megyek a szavannán, egyszer csak a bushból kiperdül egy oroszlán, futok, ahogy bírok, az oroszlán utánam, egyre közelebb, közelebb, közelebb, végre ott egy fenyőfa, felmászom rá... – Mózsi te! – mondják neki –, a szavannán nincs is fenyőfa... – Abban a helyzetben?!? Érdekelt is engem, hogy van vagy nincs...*

– *Talán éppen a poénok miatt is, egy cikkben azt írták, hogy stílusa Szent Tamás és Rejtő Jenő keveréke.*

– *Mindkettőre büszke vagyok, a kettőre együtt meg különösen. Számomra a politika lényegéhez tartozik a filozófiai megalapozás, egzakt-*

ság, ezt nevezhették szenttamásinak; és a plasztikus, az ingerküszöböt átütő nyelvi megfogalmazást pedig rejtőinek. De hát ez a politikai beszéd: pontos tartalom megragadható formában!

(Kereszténydemokrata beszélgetések,
Budapest, 2022. június 25.)

A FŐTISZTELENDŐ 1752-ES KÁNON

– ERDŐ PÉTER KÖSZÖNTÉSE 70.
SZÜLETÉSNAJÁN A KARMELITÁBAN –

Eminenciás Atya!
Miniszterelnök Úr!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Kedves Barátaim!

Erdő Péter sokunk számára a Tanár Úr, a Professzor. Sokunknak primásként Magyarország főpapja, lelkiatya, és sokunknak barátja. Én most csak három aspektusát emelem ki mindennek, ami Erdő Péter attribútumait jelentik.

Erdő Péter az egyházszabadság megingathatatlan védelmezője. Ő a Cluny gondolat XXI. századi örököse és megjelenítője. Azé a gondolaté, amely az egyház szabadságának védelmében az investitúra háborút is vállalta annak idején. Vagyis: az immanens, világi, profán állam nem illetékes transzcendens, dogmatikai, ecclesiológiai ügyekben. Aquinói Szent Tamás nyomán állítjuk, hogy két tökéletes társaság – *societas perfecta* – van, az állam és az egyház. Tökéletes, mert léte nem vezethető vissza egy eredendőbb közösségre és mert céljának eléréséhez szükséges eszközökkel mintegy önmagától rendelkezik, nem pedig a másik

kegyelméből. Az állam az emberek társulásának legmagasabb valósága, célja az emberek anyagi-szellemi legteljesebb jóléte. Ennek eléréséhez rendelkezik például jogrenddel. Az Egyház létét nem az államtól kapja, hanem végeredményben Isteni Alapítójától, amint eszközeit is – hitvallás, szentségek, kánonjog –, céljának, az üdvösségnek szolgálatára. Ezért az Egyház nem az állami intézményrendszer valamilyen speciális alrendszere, nem is pusztán egy sui generis entitás amit autonómia illet meg, hanem az állammal azonos rendű valóság. Ezért nem lehet állam-egyház viszonyában alá-fölé rendeltség, csak a legszigorúbb mellérendeltség.

A második attribútum, a *magyar nemzet iránti elkötelezettség* abból vezethető le, hogy az Egyháznak lényeges, meghatározó jegye az egyetemesség, a katolicitás. De az egyetemes Egyház mindig elismerte, hogy az ember antropológiájának lényeges, meghatározó jegye a nemzeti lét. Hiszen a nemzettől kapjuk a nyelvünket, kultúránkat, történelmi tudatunkat, sajátos észjárásunkat. Ezért mondhatjuk, hogy a nemzeti lét az emberiség termőformája. Nem vak véletlen, hogy magyarnak születtünk, hanem a Gondviselés akaratából: küldetés. Küldetésünk tehát nemzetünk sorskérdéseivel törődünk. A katolikus morális szóhasználatával: állapotbeli kötelességünk. Magyarország primásai – Pázmány Péter, Mindszenty József – hűségesen teljesítették állapotbeli, állampolgári, közjogi kötelességüket. Ma Erdő Péter segít minket meglátásaival, tanácsaival, prófétai feddésével. És ennek mély bibliai gyökere van. Ismerjük a Szentírásból Isten ószövetségi népé-

nek üdvtörténetét. De Jézus Krisztusban minden nép története üdvtörténétté vált! És a mi küldetésünk – állapotbeli kötelességünk –, hogy Isten magyar népének történetét üdvtörténétté alakítsuk!

Számomra Erdő Péter: a *Főtisztelendő 1752-es kánon*. Ez a Codex Iuris Canonici utolsó kánonja, amely a plébánosok áthelyezésének eljárási szabályairól szól, és mint utolsó kánon, szimbolizálja magát az egész törvénykönyvet. Erdő Péter sziporkázóan ecsetelte a kánonjog belső logikáját, például a római jog és a mózesi törvény hagyományainak harmóniáját, fejlődését a justiniánusi nagy kodifikációtól az 1917-es kódexen át napjainkig. Ahogy egy nagy zeneszerző magyarázhatja a partitúra összhangzattani megoldásait. Majd a kánon második fele azt mondja, hogy mindezt a kánonjogi méltányossággal kell kezelni, tehát jóindulattal és empátiával. Itt látszott meg Erdő Péter emberi jósága. (Megjegyzem, ez a méltányossági szempont Magyarország Alaptörvényébe is bekerült, Orbán Viktor kifejezett intenciójára.) De az 1752-es kánon – és ezzel az egész törvénykönyv – zárómondatrésze a döntő: mindezt a lelkek üdvösségére figyelve kell tenni, mert: „*a lelkek üdvösségének az Egyházban mindig a legfőbb törvénynek kell lenni!*” Ekkor vált a hűvös intellektusú jogtudósból lángoló lelkű hitvalló pap. Ezért számomra, számunkra Erdő Péter: a főtisztelendő 1752-es kánon!

Bíboros Atya, Isten éltesen és tartson meg az Egyház, a Haza és mindnyájunk javára!

2022. június 27.

PRO REGE NOSTRO

– KÖSZÖNTŐ A MÁRIA
TERÉZIA-EMLÉKKÖNYVHÖZ –

Mária Terézia vitathatatlanul a magyar történelem kimagasló személyisége, aki mindemellett történetírásunkban eleddig nem kapta meg az őt megillető helyet. Ha a történelmi tényeket és uralkodását elfogulatlan szemmel vizsgáljuk, alaposan átrajzolódik az a negatív kép, amelynek egyik méltatlan megnyilvánulása volt a királynő szobrának eltávolítása a Millenniumi emlékműről.

Mária Teréziának – a Habsburg Monarchia uralkodójaként, Magyarország és Csehország királynőjeként – negyvenéves uralkodása alatt sikerült megteremtene a Birodalom népeinek olyan szellemi, kulturális, gazdasági prosperitását, amely előtte és utána sokáig példátlan volt Közép-Európában. Ez a tény vitathatatlan, még akkor is, ha erről is megoszlik az utódállamok emlékezete. A Mária Terézia uralkodása alatt megvalósuló egység annak előképének tekinthető, ami majd egy évszázaddal később az Osztrák–Magyar Monarchiában teljesebbé válik, és amelyik összehasonlíthatatlanul természetesebb történelmi, földrajzi, kulturális, mentalitásbeli egység volt, mint ma az Európai Unió.

A korábbi emlékkönyvekhez hasonlóan ez a kötet is – a legújabb kutatási eredmények felhasználásával – megszívlelendő tanulságokat és méltó

emléket kíván állítani történelmünk nagy királynőjének, akiért a pozsonyi országgyűlésen összegyűlt magyar rendek közfelkiáltással készek voltak életüket és vérüket adni: „Vitam et sanguinem pro rege nostro!” Ezek a szavak visszhangozzanak bennünk e kötet olvasása során!

(2022. szeptember 26.)

SZÉCHENYI ZSIGMOND A VADÁSZÍRÓ

Ha találomra megkérdeznénk egy látogatót itt, a róla elnevezett Vadászati Múzeum termeiben, hogy mi jut eszébe gróf Széchenyi Zsigmondról, nagy valószínűséggel azt válaszolja, hogy vadász író. És ez persze így igaz, de szükséges bizonyos pontosítás. Mert Széchenyi Zsigmond egyfelől nem vadász író, másfelől maga a vadászíró! És ez nem szellemeskedő játék a helyesírással, hanem a megérthetőségét jelenti Széchenyi Zsigmond személyének és műveinek.

Vannak vadászok, akik irodalmárok, és írók, akik történetesen vadásznak; de ettől még nem lesznek vadászírók. Ez a fajta vadász témájú irodalom az ő esetükben pusztán a vadászat és az irodalom közös részhalmaza. Ilyen volt például Hemingway, aki vadász is volt, író is volt, így életművének egy szelete vadászati témájú irodalom, vagyis: vadász irodalom. Széchenyi Zsigmond életműve viszont: *vadászirodalom*, ami nem az irodalom leszűkítése egy – esetünkben a vadászat – témájára, hanem egy külön műfaj, önálló világ. Ennek a világnak mintegy ideáltípusa Széchenyi Zsigmond, akinek ez a karaktere, egzisztenciája, esszenciája.

Vadászirodalmunk vitathatatlan triász: Fekete István, Kittenberger Kálmán és Széchenyi Zsigmond. Fekete István nyilvánvalóan nagyobb író,

mint vadász. Kittenberger Kálmán nagyobb vadász és természetbúvár, mint író. Széchenyi Zsigmond Nahar-ja azt is magával ragadja, akinek semmi affinitása sincs a vadászathoz, a Szarvas selejtezése pedig a vadgazdálkodásnak, mint szakmának vérprofi és tūpontos alapműve. De soha nem írt volna, ha nem lett volna vadász, és vadászatait mindig megírta – legalább a naplójának –, és mindig elmondta – legalább az „afrikai tábortüzeknek”. Mégis egység, Széchenyi Zsigmond vadászírói személyében, abban gyökerező és abból következő vadászirodalmi műfajában.

Ezt a – kissé hosszadalmas – fejtegetést annak megragadhatóságáért tettem, amit könyvei élményszerűen adnak, azt, hogy megérezzünk, megsejtsünk, megértsünk egy döntő jelentőségű, lényegi felismerést magának az embernek az antropológiai természetéről: *a vadászatban az ember valóban egyetlen ívben tudja megélni és megragadni önnön antropológiai természetét a natúra és a kultúra, az ösztön és a szellem összetettségében, egységében.* Mindennek kifejeződése és kifejezője Széchenyi Zsigmond, a vadászíró.

(Elhangzott Hatvanban, a Széchenyi Zsigmond
Kárpát-medencei Vadászati Múzeumban
2022. október 14-én,
megjelent a *Nimród* novemberi számában)

EGY BARÁT SÍRJÁNÁL

„Emléke örökké él” szokták kegyesen mondani. Ami persze nyilvánvalóan nem igaz, hiszen előbb-utóbb elfelejtik, azután az emlékezőket is elfelejtik. Az ittmaradottak sem élnek örökké, sőt a világ se örök. Ráadásul az elhunytan nem segít, hogy emlékeznek-e rá, vagy sem.

Ez tehát nem igaz. A fordítottja viszont igen. Nem az ittmaradottak emlékeznek *itt* örökké, hanem az, aki az Örökkévalóságban van, az emlékszik *ott* örökké ránk!

Szokták mondani azt is, hogy „meztelenül jöttünk a világra, és meztelenül megyünk el”. Kétségtelenül nem viszünk magunkkal se bank- se névkártyát. De az állítás lényegileg nem igaz. Mert amikor életünk beteljesedik, akkor életünk könyve nem üres lap, hanem életünk történetével teleírt könyv. Gerhard Lohfink katolikus teológus pontosan kifejti, hogy amikor feltámadunk, akkor mi támadunk fel, tehát nem csak a testünk, hanem a teljes személyiségünk lesz az Örökkévalóságban, minden emlékünkel! Vagyis azokat is, akikkel kapcsolatban voltunk mintegy magunkkal visszük az Örökkévalóságba. Tehát nem az Örökkévalóságba költözött él örökké az ittmaradottak emlékezetében, hanem az (egyelőre) itt maradottak az Örökkévalóságba költözöttben!

És a halál tekintetében szoktak hivatkozni Epikuroszra, hogy „amíg én itt vagyok, addig a halál

nincs itt, és amikor itt a halál, akkor már én nem vagyok itt". Ez szellemesnek tűnik, de teljes tévedés. Először is: mi itt vagyunk, de a halál is itt van, éppen most is róla beszélünk. Másfelől: a legmegátalkodottabb ateista sem lehet teljes bizonyosságban afelől, hogy nincs örök élet, nincs feltámadás. Hiszen a világ van, és ebből következően ésszerű annak Okára gondolni. A teremtő Istennek pedig, aki a semmiből teremtette a mindenséget – creatio ex nihilo –, mindent ami van, beleértve engem is, nem jelenthet „nehézséget” feltámasztani azt, akit egyszer már megteremtett.

Tehát nem Epikurosznak van igaza, hanem az Apostoli Atyáknak, hogy tetteink, élettörténetünk, személyes kapcsolataink kísérnek el minket az Örökkévalóságba! Ahol az immanens barátságból transzcendens Barátság lesz; az a szeretet, ami itt volt, nem megszűnik, hanem végtelen és örök távlatot kap, ezért is imádkozzuk a Hitvallásban, hogy: hiszem a szentek közösségét!

MARCELL ATYA* SÍRJÁNÁL

Végül is a Karmelnek van igaza.
Mert a Karmelnek Igaza van.
Mert a Karmelnek a Van az Igaza.

---

* Marton Boldizsár, Marcell atya 1887–1966, karmelita szerzetes, boldoggá avatása folyamatban van.

ISTEN HOZTA A SZENTATYÁT!

– NAPIREND ELŐTTI FELSZÓLALÁS,
2023. ÁPRILIS 17. –

ELNÖK: A KDNP képviselőcsoportja nevében napirend előtti felszólalásra jelentkezett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr: „Isten hozta a Szentatyát!” címmel. Megadom a szót, parancsoljon!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót, elnök asszony. Mint az a tisztelt Ház előtt is jól ismert, Ferenc pápa 2023. április 28-án háromnapos, hivatalos látogatásra hazánkba érkezik. Persze, minden államfői látogatás fontos, de a pápa látogatása mindezek közül sajátosan kiemelkedik.

A történelemben birodalmak emelkedtek fel és hanyatlottak le, buktak el és tűntek el, de a római pápa tekintélye töretlen, aminek végső alapja az, hogy a mindenkori pápa Szent Péter küldetésének folytatója, akire Krisztus bízta rá egyháza vezetését, akitől háromszor hallotta: „Legeltesd juhaimat!”

Ferenc pápa különleges gesztusa, hogy harmadszor látogat meg minket, magyarokat. Eljött Csíksomlyóra, meglátogatva Isten erdélyi népét; majd az Eucharisztikus Kongresszusra Budapestre;

és most, háromnapos apostoli útra, hivatalos látogatásra Magyarországra.

Jól ismert, hogy hivatalos látogatást pápaként először II. János Pál pápa tett Magyarországon, 1991-ben. Akkor, a rendszerváltoztatás idején üzenete, hogy: „Ne féljete!” az erőt, a hitet és a reményt jelentette. Második hivatalos útja 1996-ban az egyházi intézményrendszer kiépítését és felvirágoztatását biztosította.

Itt szeretnék újra kiállni lengyel testvéreink mellett, amikor a nagy és szent pápát érik nemtelen támadások, azt a pápát, akinek mi, közép-európaiak vér nélkül megkapott szabadságunkat köszönhetjük.

Ferenc pápa látogatásának fókuszában az ifjúság, az egyházi iskolák és egyetemek diákjai állnak. Mindennek megalapozása Szent II. János Pál pápa második magyarországi látogatásán történt. Erre a fundamentumra épül Ferenc pápa mostani találkozója a Sportarénában a fiatalokkal és tanáraikkal és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen a professzorokkal és hallgatókkal.

Érdemes idézni az Ex Corde Ecclesiae-ből: „Az egyház szívéből született katolikus egyetem abba a hagyományfolyamba tartozik, amely visszavezethető az egyetem, mint intézmény eredetéhez. (...) Minden katolikus egyetem, mint egyetem, olyan tudományos közösség, amely szigorúan és kritikusan segíti elő az emberi méltóság és kulturális örökség védelmét és fejlődését, kutatással, oktatással és egyéb tevékenységekkel, melyeket a helyi, nemzeti és nemzetközi közösségeknek nyújt. Rendelkezik azzal az intézményi autonómiával, amely

hatékony működéséhez szükséges.” Hozzátehetjük ehhez az egyházi közoktatás tekintetében, hogy – különösen az utóbbi esztendőkből – az egyházi közoktatási intézmények száma többszörösére nőtt, az egyház szolgálata, a magyar állampolgárok – diákok és szüleik – szabad intézményválasztása és az állam általi egyenlő finanszírozásának köszönhetően.

A szentatya látogatásának hivatalos szimbóluma a Lánchíd. A híd utal a pápák latin címére – pontifex maximus –, amely I. Damasus pápánál jelenik meg, és Nagy Szent Gergellyel lett használatos. Pontifex, azaz pons facere, szó szerint híd-

építő, a legnagyobb hídépítő. Nyilvánvaló a szimbólum: az oktatás tekintetében híd a generációk között, a szolidaritás tekintetében híd az emberek és a társadalmi csoportok között.

A Lánchíd Budapesten összeköti a Duna nyugati és keleti partját, szimbolikusan a Nyugatot és a Keletet. Szent Istvánnal Magyarország a Nyugat elválaszthatatlan része lett; de értjük és nem tagadjuk meg a Keletet.

Tisztelt Ház! Itt és most ez a híd a béke hídjára utal. Kiegyezni szerencsés esetben a politikai bölcsesség tud a józan ész alapján. Kiengesztelődni csak a szív és a lélek tud. *(Moraj és közbeszólások a DK padsoraiban.)* Ferenc pápa az élet és a béke embere. Adja Isten, hogy a jó mag, amit most Magyarországon is elvet, a mi és a világ szívében jó földre hulljon, kicsírázzon, kivirágozzon, és jó gyümölcsét megteremje!

Isten hozta Szentatyánkat! Köszönöm. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

TÖRTÉNELMI, SŐT ÜDVTÖRTÉNETI LÁTOGATÁS

Az első szó csak a köszöneté lehet. Mindenki száz százalékosan megtette azt, ami az ő dolga volt. Csak megköszönni tudom a vatikáni munkatársaknak a professzionalitását, az egyház munkatársainak az elkötelezettségét, és az állam is megtette száz százalékban azt, ami az állam feladata volt. Az igazság az, hogy mi legfölbjebb a kereteket tudjuk biztosítani. Hogy ez a három nap ilyen csodálatosan sikerült, az a Szentatya karizmájának és végössorón a Szentléleknek köszönhető, aki tapintható módon volt jelen. Köszönet a szervezőknek, sok-sok ezer szervezőnek, aki nappal és éjjel rendőrként, mentősként, önkéntesként dolgozott, és a százezernyi résztvevőnek!

Meg kell mondanom, hogy amikor a pápalátogatás előtti sajtótájékoztatót tartottuk, és én mondtam ezt a bizonyos Tregua Dei-t, hogy legalább ebben a három napban legyen Isten békéje, akkor nem gondoltam, hogy ez így és ilyen mértékben meg fog valósulni. Hogy a komolyan vehető politikai élet egésze jól vizsgázott, és én szeretném megköszönni a politikai paletta minden oldalának, hogy méltó módon tudtuk fogadni a Szentatyát.

Ferenc pápa csodát tett, mert az, hogy a magyar politikai élet ilyen békességben volt, az már a csoda kategória. Van az a mondás, ami nagyon igaz, hogy minden politika, de a politika nem min-

den. Ebben a három napban pontosan ez mutatkozott meg, hogy a politika nem minden, van ami fontosabb, mint a politika.

Számomra különös öröm volt, hogy a vasárnapi szentmisén különböző beállítottságú és felekezeti emberek együtt voltunk a Szentatya miséjén, én például ott találkoztam Fodor Gábor barátommal, tehát valóban az egész magyar társadalom sajátjának érezte.

Lehet, hogy ez most furcsán fog hangzani, de két köszönettel tartozom még. A stadion le volt foglalva a P. Mobil koncertre szombatra, és nehézség nélkül tudtuk áttenni vasárnapra, és a Fradi–Dózsa meccset szintén egy nappal későbbre, úgyhogy a P. Mobil rajongóinak és a Fradi–Dózsa szurkolóinak is köszönettel tartozunk, ami tényleg szimbolizálja azt, hogy az egész társadalom megérezte ennek a három napnak a jelentőségét.

És még akár jelként is fölfogható, hogy miközben a meteorológia azt mondta, hogy eső lesz, ahhoz képest tökéletes idő volt, és szó szerint abban a percben, amikor a pápai repülőgép fölszállt, abban a pillanatban eleredt az eső.

A Szentatyának a tanítása, azok az üzenetek, melyeket hozzánk intézett, *megerősítenek* minket, és *megszívleljük* azokat, a Szentatya minden szavát, válogatás, szelektálás nélkül.

Ez a látogatás egy apostoli út, egy lelkipásztori látogatás volt, ami az egész magyar társadalmat megerősíti lelkileg. Nemcsak a katolikusokat, hanem más felekezetekhez tartozókat, vagy olyan embereket is, akik keresik az Istent, vagy nem val-

lások. Nagy megerősítés Magyarországnak, az egész országunk büszke lehet rá.

Személyesen is megtapasztalhattam a Szentatya örömét, hogy jól érzi magát itt velünk, aminek számtalan jelét adta. Ez a látogatás minden retorika nélkül és minden túlzás nélkül nevezhető *történelmi*-nek, sőt bizonyos értelemben napjaink üdvtörténeti eseményének is. Történelmi és ebben az értelemben üdvtörténeti látogatás volt.

Az ATV kérdésére válaszolva: Ferenc pápa és Hilarion metropolita szombat délutáni magán-találkozója a nunciatúrán történt, ezért nem szerepelt az apostoli út hivatalos programjában. És én valóban találkoztam szombat délelőtt Hilarion metropolitával és áttekintettük mindazt, ami szükségesnek mutatkozott. A Szentatya a Karmelitában azt mondta, hogy a béke érdekében kreatív lépéseket

vár. Ő megtette. Mi is igyekszünk a nyomdokaiban maradni.

Végezetül megemlítem, hogy többen megkérdezték tőlem, a reptéren búcsúzásakor miért adtam azt a szál fehér rózsát a pápának. Ezt nem úgy adtam, mint egy virágcsokrot, és ő ezt értette, hanem a Szentatyának szokása, hogy apostoli út előtt és után a Santa Maria Maggioréban a Salus Populi Romani képnél imádkozik, és a Szűzanya ikonjához – amit a hagyomány szerint Szent Lukács festett és aminek a nevét úgy lehet lefordítani, hogy a Római nép megmentője – mindig visz virágot. Én ezt a szál fehér rózsát úgy adtam a Szentatyának, hogy a magyar nép nevében vigye a Szűzanya ikonjához. És ahogy a képeken láttam, megtörtént: a Szentatya elvitte a magyarok szeretetét a Szűzanya ikonjához!

(Sajtótájékoztató, 2023. május 2.)

NAGY IDŐK NAGY TANÚJA – VARGA LÁSZLÓ HALÁLÁNAK HUSZADIK ÉVFORDULÓJÁRA

– NAPIREND ELŐTTI FELSZÓLALÁS,
2023. MÁJUS 8. –

ELNÖK: Tisztelt Ház! Képviselőtársaim! A KDNP képviselőcsoportjából Semjén Zsolt képviselő úr következik napirend előtti felszólalásra. Parancsoljon!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót. Elnök Úr! Tisztelt Ház! Varga László, a sub specie aeternitatis kereszténydemokrata, valóban nagy időknek nagy tanúja. Engedjenek meg egy személyes történetet! A közelemben ült ezekben a parlamenti széksorokban, és egy régi harcostársával beszélgettek. Megütötte a fületem a következő mondata: „Emlékszem, János, a világháborús német repülők bőr pilótafülkéjére.” Én odaszóltam, hogy a Messerschmitt és a Junkers is fémből és üvegből volt. Ő rezzentelenül rám pillantott, a két öreg összenézett, és csak ennyit mondott: „Zsolti, az első világháborúban.” *(Derültség a kormánypárti padsorokban.)* 1910-ben született.

Mesélte, hogy hatévesen látta IV. Károly királyunk koronázását a Mátyás templomnál, és kilencévesen Horthy Miklós bevonulását a Gellért Szálló-
nál. Talán ezek az élmények indították el történelmi érdeklődését, ahogy tanára, Szerb Antal biztatása az irodalmi. E két terület bizonyosan motiválta politikai eszmélődését, melynek színtere a Józsefvárosi Keresztény Munkásifjak Egyesülete volt.

Névrokona, a jezsuita Varga László ismertette meg vele a pápai szociális enciklikákat, és irányította az Egyházközségi Munkásszakosztályokba, majd a Hivatásszervezetbe.

1944 őszén került kapcsolatba a Kereszténydemokrata Néppárttal. A párt alapítása szellemi-politikai előzményének tekinthető, hogy a Katolikus Szociális Népmozgalom – Apor Vilmos püspök bátorításával – bekapcsolódott a német megszállással és a nyilasokkal szembeni ellenállást jelentő Nemzeti Frontba, ahol együttműködtek a Szociáldemokrata Párt és a Kisgazdapárt illegalitásban lévő vezetőivel.

1944. november 30-án késő délután Varga László Galamb utcai lakásán megalakult a Keresztény Demokrata Néppárt.

1944. december 4-én a nyilas Számonkérő Szék célkeresztjébe kerülve számos kereszténydemokrata és keresztényszocialista vezetővel együtt letartóztatták, németellenes összeesküvéssel és zsidómentéssel vádolva őket.

A Margit körüti fogházban csodával határos módon kerülték el a rögtönítélő törvényszék statáriális tárgyalását, ami egyet jelentett volna a kivég-

zéssel. A fogságból a politikai helyzet változásával szabadultak ki.

1945. február 13-án a jezsuiták Mária utcai rendházában megtartották a párt budapesti alakuló ülését. Mivel a működési engedélyt a törvényhatósági választások előtt csak néhány héttel kapták meg, így a kisgazdákkal való megállapodás alapján Eckhardt Sándorral együtt az FKGP listájáról – de a Demokrata Néppárt képviselőjében – kerülhettek be a főváros önkormányzatába.

1947-ben Barankovics István vezetésével a kereszténydemokraták megnyerték a parlamenti választást, amit a kommunisták a hírhedt kékcédulás módszerrel elcsaltak.

Varga László immár parlamenti képviselőként kőkeményen szembeszállt a kiépülő kommunista diktatúrával, ezért most az ávó üldözte. A le tartóztatás előtt az utolsó pillanatban – egy kukoricásszekéren megbújva – szökött át feleségével Ausztriába. Grazból Zürichbe, onnan New Yorkba ment. Itt rögtön bekapcsolódott a magyar emigráció csúcsszervezetének, a Magyar Nemzeti Bizottmánnak a munkájába.

Alapítója az Európai Rabnemzetek Szövetsége Közgyűlésének, amelynek képviselőjében több alkalommal delegációt vezetett az Egyesült Államok törvényhozásának mindkét háza külügyi bizottságaihoz. Amerikában Ronald Reagan elnök politikájának a híve, aki pedig támogatója volt a szovjet megszállás alatt lévő népek emigráns képviselőinek.

1989. szeptember 29-én, 41 évvel kényszerű menekülése után hazajött, és bekapcsolódott

a Kereszténydemokrata Néppárt szervezésébe. Meghatározó szerepe volt abban, hogy a KDNP Antall József koalíciós kormányának a tagja lett. 1994-ben kereszténydemokrata parlamenti képviselővé választották. Korelnökként ő nyitotta meg az újonnan választott törvényhozás első ülését, miként 1998-ban és 2002-ben is. Vezéralakja volt a KDNP belviszályok utáni újjászervezésének. 2003. március 25-én Varga Lászlót a KDNP elnökévé választottuk.

90 évesen is diákos volt, Laci bátyámnak kellett szólítani, aki Laci bácsit mondott, annak hoznia kellett egy üveg vörösbort. Gazdag élettapasztalatának bölcs mondatai szállóigévé váltak. Sokszor elmondta például, hogy aki a politikában elvi alapokat ad fel, az morálisan alkalmatlan, aki pedig nem tud kompromisszumot kötni, az szakmailag az.

93 éves volt, amikor 2003. május 16-án a KDNP XVII. kerületi szervezete lakossági fórumot tartott. A feltett kérdésekre magas kora ellenére mindig a székből felállva válaszolt, miközben a hallgatóság tapsal ünnepelte. A sokadik ilyen alkalom után leesett a színpadról, eszméletét veszítette, és másnap a kórházban meghalt.

Varga László szimbolizálja a magyar keresztényszociális-kereszténydemokrata mozgalom történeti folytonosságát, ami idehaza Giesswein Sándor keresztényszocializmusából indult, magába foglalja Kerkai páter KALOT-ja tömegméretű szervezésének sikerét, és Barankovics Istvánék kereszténydemokráciáján keresztül kapcsolódik a háború utáni európai kereszténydemokrata pár-

tokhoz. Ezek alapján állíthatjuk, hogy személyében mintegy egységbe került a magyar és a világ kereszténydemokráciája.

Laci bátyánk, te már az égi frakcióban vagy. Segítettél minket idelelni, most segíts odafentről! Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok és a Jobbik soraiban.)*

DIGITÁLIS ÁLLAMPOLGÁRSÁG, NEMZETI DIGITÁLIS TÉR

Emberi jogi és alkotmányos alapon minden magyart – és evidenciaszerűen – minden magyar állampolgárt megillet az, hogy bárhol éljen is a világban, intézményes kapcsolatot tartson a Magyar Állammal; és magyar identitását megélhetővé téve közvetlen hozzáférése legyen releváns információkhoz, így jelesül a közmédia magyar nyelvi, kulturális, sport és közéleti műsoraihoz.

Mi a helyzet? Ma az EU botrányos módon – például a sportközvetítések tekintetében – negligálja ezt a jogot. A legnézettebb sportesemények közvetítésének jogtulajdonosai kizárólag az adott ország határain belülre adják el a közvetítési jogot, amit a szolgáltatónak (Magyarországon az MTVA-nak) elérhetetlenné kell tennie országhatáron túl. Ezt nevezik geoblockingnak, amit, ha a műsorszolgáltató nem hajt végre, akkor elvehetik saját országában is a sportközvetítés jogát. (Ennyit a kisebbségi és nyelvi jogokról...) A vérlázító helyzet az, hogy országhatáron átnyúló, magyar nyelvű sportközvetítés ellen vannak a jogtulajdonos cégek, rajtunk kívül mind a 26 tagállam – különösen is az utódállamok –, és a Bizottság.

Mit tettünk? Levelekkel ostromoltam az illetékes biztost, konkrét jogi javaslatokat téve. Átfogó

megállapodást ajánlottunk az utódállamoknak, és felajánlottuk a jogtulajdonos cégeknek, hogy a környező országokra is megvesszük a közvetítési jogokat. Elutasították. Annyit tehattünk, hogy – került, amibe került – Erdélyre és a Felvidékre meg tudtuk venni az M4 Sport csatorna és a Kossuth rádió kábelhálózaton való közvetítését 15 fontos sportágra, így például 2032-ig az összes nyári és téli olimpiát, a '24-es és a '28-as labdarúgó Európa bajnokságot, a magyar válogatott Európa- és világbajnoki selejtezőit és a Nemzetek Ligája mérkőzéseit, összesen vagy hetvenöt ilyen sporteseményt. Köszönet az MTVA-nak!

Mik a lehetőségek? További vásárlásokra – nem csak az irreálisan nagy költségek, hanem a jogtulajdonosok elzárkózása miatt – nincs lehetőség. A geoblocking elszabotálása tekintetében is a falnál vagyunk. Egyetlen reális út van, ami ugyan járatlan, de járható: a kérdéskör radikális kiszélesítésével, közvetlen – perszonális – kapcsolatot létesítünk a külhonban lévő magyarokkal, információs portálon (pl. mobiltelefonon) keresztül. Vagyis: a földrajzi, államhatáron alapuló elvet a személyi elv váltaná fel. Tehát: az adott személyt digitális értelemben Magyarországon lévőknek tekintjük függetlenül attól, hogy földrajzilag Magyarországon tartózkodik-e, vagy sem. (Ilyenre korábban csak azon magyar állampolgárok esetében volt lehetőség, akiknek volt magyarországi állandó lakcímük, de például külföldön nyaraltak. Ez azonban nem megoldás, mert a Kárpát-medencei magyarságnak nagyrészt nincs magyarországi lakcíme.)

Mi a megoldás? A „nemzeti virtuális tér”, a „digitális állampolgárság”, ami bármelyik magyarnak, bárhol legyen is, egy információs portálon keresztül, egyszerű és ingyenes regisztrációt követően hozzáférést biztosít arra, hogy elérhesse a Magyar Állam és a közmédia egészének szolgáltatásrendszerét! Ilyen módon minden magyarnak biztosítunk (VPN környezetben egyedi azonosító birtokában) magyarországi IP címet. Az állam ezt (közvetlenül vagy közvetve) minden további nélkül megteheti. A magyar jogalkotó számára a digitális közszolgáltatásokat igénybe vevők „digitális magyar állampolgárok”, akik, noha földrajzilag nem tartózkodnak belföldön, mégis úgy tekintendők, mint akik belföldön vannak. Mivel maga a VPN szolgáltatás eleve ezen a „fikción” alapul, ezért a megoldás nem pusztán jogi, hanem technikai-műszaki természetű.

Persze minden hangszeren játszunk, vagyis a külföldi magyarjaink elérésének minden eddigi meglévő formáit megtartjuk, és további módokat is kifejlesztünk, messze túllépve a sportközvetítéseket!

Mit teszünk? Ezekben a napokban az országgyűlés javaslatomra a Hungaricumokról szóló törvényben elfogadta a „digitális közszolgáltatókról” szóló paragrafusokat, amelyek kimondják, hogy a Magyar Állam a külföldi magyarság tájékoztatására virtuális magánhálózatot (VPN) üzemeltet, amelyhez a külföldi magyarok regisztrációval kapcsolódhatnak. Ezen törvényi felhatalmazás alapján megkezdtük a rendszer kiépítését, ami 2024. január 1-től minden magyarnak ingyenesen rendelkezésére áll.

Mert identitásunk megélése emberi jogunk,
nemzetünk fennmaradásán munkálkodnunk pedig
alkotmányos kötelességünk!

(Csíkszereda, 2023 Pünkösdjén)

KIMENTETTÜNK 11 KÁRPÁTALJAI HADIFOGLYOT

– Az Orosz Ortodox Egyház kiadott közleménye szerint: „Őszentsége Kirill Moszkva és egész Oroszország patriarchája áldásával, az Orosz Ortodox Egyház közvetítésével, az egyházak közötti együttműködés keretében, a magyar fél kérésére az ellenségeskedésben részt vett, kárpátaljai származású ukrán hadifoglyok egy csoportját Magyarországra szállították”. Az atv.hu értesülései szerint Ön koordinálta a 11 kárpátaljai magyar kimentését, de „az ügy és az emberek érdekére” hivatkozva nem árult el részleteket.

– Hilarion metropolitának tartozunk köszönettel, vele beszéltem először, minden egyházi keretek között történt, katolikus részről a Magyar Máltai Szeretetszolgálat professzionális közreműködésével. Mindez tehát az Orosz Ortodox Egyház gesztusa volt Magyarország felé, ezek az emberek a szabadságukat ennek a jó kapcsolatnak köszönhetik. Nekem pedig ez emberi, keresztényi és hazafias kötelességem volt!

– Mindez illeszkedik Fernec pápa fogolyszabadító missziójához?

– Szellemi értelemben igen, ez magából a kereszténységből következik.

– Ukrajna nehezményezte, hogy a döntést és az akciót nem egyeztették az ukrán kormánnyal.

– Nyilvánvaló, hogy ha Ukrajnát bevontuk volna, az egészből nem lett volna semmi.

– Az ukránok úgy fogalmaztak, hogy „ezek a katonák ukrán állampolgárok, ezért áthelyezésük bármilyen harmadik országba lehetetlen Ukrajna beleegyezése és közvetlen bevonása nélkül”.

– Aztán miért volna lehetetlen? Mindenki látja, hogy megcsináltuk! Nekünk minden magyar állampolgárról, magyarról gondoskodnunk alkotmányos kötelességünk, és egyébként emberileg mindenkiről, akiről módunkban áll. Az ukránok szerint orosz fogságban kellett volna hagynunk őket?!?

– Ők ukrán szempontból lehet, hogy dezertálók?

– Magyar szempontból pedig menekültek! Sok százezer emberhez hasonlóan, akik elmenekültek a háború elől Ukrajnából. Mi mindenkinek megadjuk a menekült státuszt, és nem kérdezzük, hogy katona-e vagy sem. És természetesen semmilyen adatot nem adunk ki róluk.

– Az ukrán külügy a 11 hadifogoly ügyében bekérte a magyar ügyvivőt.

– Amint a mandiner.hu-nak is nyilatkoztam, a 11 kárpátaljai Magyarországon már nem „hadifogoly”, hanem szabad ember. Magyarországon segítséget kapnak, nem pedig „őrizetet”. Szabad akaratukból döntenek arról, hogy mit csinálnak.

Megjegyzem, ha én lennék Ukrajna képviselője, akkor köszönetet mondtam volna ezért...

(vasarnap.hu, 2023. június 12.)

AMÍG A MAGYAR KISEBBSÉG JOGAIT GARANCIÁLISAN NEM BIZTOSÍTJÁK, SZÓ SEM LEHET UKRAJNA SEMMILYEN EU- VAGY NATO-CSATLAKOZÁSÁRÓL

– *Az ukránok mindenképpen megállapodásra kívánnak jutni a sokat kritizált nyelvtörvény kérdésében az Európai Unióval a tagsági tárgyalások megkezdése előtt. Kijev szavakban kiáll a kisebbségi jogok mellett, az intézkedések azonban eddig elmaradtak.*

– Először is az egy derék dolog, hogyha Kijev megállapodik az Európai Unióval, de Kijevnek velünk kell megállapodnia, és amíg a kisebbség sorsa nincs garanciálisan rendezve, addig szó se lehet semmifajta európai uniós vagy NATO-csatlakozásról. Na, most a helyzet az, hogy mi ajánlottunk megoldást. Ott voltam annak idején Máltán az Európai Néppártnak a kongresszusán, amikor Orbán Viktor azt ajánlotta Porosenko elnöknek, hogyha Ukrajna az Európai Unió felé törekszik, akkor mind a nyelv, mind az oktatás kérdésében mondjuk

azt, hogy az Európai Unió tagállamainak a nyelve legyen elfogadott Ukrajnában is. Mi megértjük azt, hogy ők félnek az oroszoktól. De mi közünk nekünk ehhez? Tehát mi azt ajánljuk, hogy a nyelv tekintetében az Európai Unió nyelveit ismerje el Ukrajna, ugyanígy az anyanyelvi oktatáshoz való jogot is. A kettős állampolgárság tekintetében pedig az Európai Unió és a NATO-tagországok állampolgárságát ismerje el, és akkor ez a kérdés is megoldódik. De a legegyszerűbb dolog, amit ajánlunk, hogy ismerje el Ukrajna a magyarságot őshonos nemzetiségnek. Megjegyzem a magyarság Kárpátalján őshonosabb, mint az ukránok, tekintve, hogy a magyar államiság cirka ezer évvel korábbi mint az ukrán államiság... És vannak szerzett jogaink! A szerzett jogainkat az ukrán–magyar alapszerződés garantálja. Tehát oda kell visszamenni, ami volt. Az egy nagyon ingoványos pálya, hogy elkezdünk tárgyalgatni, akkor ők részletkérdésben demonstrálják az EU felé meg a Velencei Bizottság felé, hogy lám-lám ők tárgyalnak, és ismerjük azt a játékot, amikor valamilyen jogszabály-módosítást csinálnak, majd visszacsinálják, illetve, ha nem csinálják vissza, akkor is elszabotálják miniszteriális szinten vagy helyi szinten. Ha most Munkács polgármesterét, a Baloga-klánt, ezt a magyargyűlölő maffiózót nem tudja megfékezni az ukrán hatalom, és ezt művelheti a magyar iskolákkal, akkor, hogy várhatjuk, hogy egy megállapodást végre fognak hajtani?

– *Sándor Fegyir, Ukrajna leendő budapesti nagykövete, egy interjúban azt mondta, hogy*

az ukrán oktatási rendszer képtelen megteremteni a színvonalas ukrán nyelvoktatás feltételeit a nemzeti kisebbségek számára, de innentől kezdve a magyar nyelvű oktatás sem megoldott. Lát arra esélyt, vagy egyáltalán lehet-e megoldás abban, hogy a magyar nyelvű oktatás valamilyen módon, de a gyakorlatban is megvalósuljon?

– Mi megvalósítottuk tökéletesen! Amíg a Majdan-i események után nem verték szét azt az oktatási rendszert, amit fölépítettünk, és ami tökéletesen működött, addig nem volt semmilyen probléma. Vissza kell menni oda, ahol voltunk.* Megjegyzem, a kárpátaljai magyarok nem azért vannak Ukrajnában, mert oda akartak kerülni, hanem először a Trianoni diktátummal szakították el, utána a második világháború végén Sztálin döntése folytán került Kárpátalja a Szovjetunióhoz és így maradt Ukrajnánál.

– Novák Katalin köztársasági elnök találkozott Zelenszkij elnökkel, és ott az ukrán elnök arról beszélt, hogy szeretnének javítani a kapcsolaton. Ezt mennyire látja látszatpolitizálásnak?

– Teljesen. Ezek szavak. Korlátlan lehetőségük lett volna a minimális jogainkat biztosítani, és őszintén szólva nem is értem, hogy miért csinálják,

---

* Semjén Zsolt számos alkalommal elmondta, hogy a magyar anyanyelvűek akkor tudnak megtanulni ukránul, ha azt idegen nyelvként tanítják. Azt is nyilvánvalóvá tette, hogy minden megállapodás csak Kárpátalja magyar legitim képviselőinek (KMKSZ) jóváhagyásával történhet.

amit csinálnak velünk. Nem árt emlékeztetni arra, hogy Antall József idején Magyarország volt az első ország a világon, aki elismerte Ukrajna létét és szuverenitását. Tehát magyarul azt, hogy a Szovjetunióon belüli SZSZK, Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság, az legyen egy szuverén állam(!). Megjegyzem, az nemzeti érdekünk, hogy az Orosz Birodalom – bárhogy hívják –, és a Nyugat – amit most éppen Európai Uniónak hívnak –, a kettő között legyen egy ütközőállam. Ezért magyar nemzeti érdek, hogy létezzen Ukrajna. Orbán Viktor préselte ki az Európai Unióból a vízummentességet az ukránok számára. Én személyesen Hartyányi Jaroszlavával jártam ki a magyar Országgyűlésben, ketten vittük keresztül, hogy a nagy éhínséget (holodomor) az Országgyűlés ismerje el. Annyi segítyt, annyi támogatást, annyi oltóanyagot senki nem kapott, mint tőlünk Kárpátalja és Ukrajna. Tehát nem rajtunk múlik a jó viszony. Mi boldogan támogatjuk Ukrajnának az EU-s, NATO-s elképzeléseit, ha ez a magyar nemzeti érdekeknek megfelel. És a magyar nemzeti érdekek egyik legfontosabb pillére az, hogy a kárpátaljai magyarság jogait minden tekintetben csorbítatlanul biztosítani kell, mégpedig garanciális jelleggel, hogy ne történhessen meg még egyszer az, hogy egyszer van, és utána elveszik.

– *Pont ezt akartam kérdezni. Az ukrán fél úgy nyilatkozott a minap, hogy még a NATO, illetve uniós csatlakozás előtt, a tárgyalások megkezdésekor már, szeretnék a kisebbségi jogokat rendezni.*

– Hajrá!

– Az nagy kérdés, hogy ez mennyire lehet tartós?

– Mi csak akkor támogatunk bármit, hogyha ez garanciális. Ezért mondom, hogy az uniónak lehet szerepe ebben, például, ha az a megállapodás, hogy az Európai Unió nyelveit és állampolgárságait Ukrajna elismeri, ebben a pillanatban az orosz problémát elválasztotta a mienktől. Persze sajátos a hozzáállásuk, hogy mindenkit megillettek bizonyos kisebbségi, emberi jogok, kivéve – a legnagyobb számú – orosz kisebbséget, de ez nem az én dolgom. Oroszország nagy ország ahhoz, hogy a saját kisebbségei ügyeit kezelje, ahogy tudja, ez nem ránk tartozik, de a magyar kisebbség az ránk tartozik. És a magyar kisebbség, mint egy európai uniós ország kisebbsége, bizonyos értelemben az Európai Unióra is, ezért a megoldás az Európai Unió nyelveinek az akceptálása. Történelmi tény, hogy a magyarság alkotott először államot Kárpátalján, ezért evidencia, hogy őshonos történelmi kisebbség. Nevetséges, hogy a krími tatárok őshonos kisebbség lehet, mi magyarok meg nem, noha Batu kán még a világon se volt, Dzsingisz kán sem, amikor a magyarság már államot alapított. Háromszáz évvel korábban alapítottunk államot Kárpátalján, mint egyáltalán a mongolok és a tatárok megjelentek Európában. Tehát, ha őnekik lehet őshonos kisebbségi státuszuk, kérdezem, hogy nekünk, magyaroknak miért nem? Tehát, ha az ukránok meg akarják oldani, én nagyon szívesen segítek nekik. Tíz perc alatt megírom azt a törvénymódosítást, ami teljesen összhangban van az Európai Unióval, a Ve-

lencei Bizottsággal, a józan ésszel, az ukrán–magyar alapszerződéssel, az ukrán alkotmánnyal, és abban a pillanatban megoldódnak a problémák.

– Akkor nemsokára majd megkérdem, hogy kérték-e ezt a segítséget?

– Nagy hit kell hozzá, de nekünk nagy hitünk van.

– Nézzünk egy másik témát. Ez is rendkívül fontos. Ugye Ausztria után Magyarország is azt mondja, hogy nem adja ki Ukrajnának a hadköteles menekülteket. Volt hivatalos megkeresés Magyarországra irányába, hogy márpedig adják ki?

– Kifejezetten Magyarország irányába való megkeresésről nem tudok, de általánosságban ukrán részről elhangzott. Lengyelországban pedig ezen az alapon ki is adtak Ukrajnának ukrán menekülteket. Ha ez igaz, akkor meg vagyok döbbenve lengyel testvéreinken. Nagyon derék, hogy osztrák barátaink azt mondták, hogy nem. Úgy hallottam, hogy a csehek is azt mondták, nem. Egy dolog biztos, Magyarország egyetlen menekültet sem fog kiadni senkinek, legalább három ok miatt: első az elemi humánus. Gondoljon bele mindenki abba, hogyha az ő gyerekét, a férjét vagy az apját ki kellene adni, hogy kihurcolják a frontra és ott meghaljon. Minket egyáltalán nem érdekel, hogy az ukrán törvények szerint katonaköteles-e vagy sem. Senkinél nem nézzük, nem vizsgáljuk. Mi senkit nem adunk ki az elemi humánus alapján. Másodszor, nemzeti okokból sem adjuk ki. Nyilván nem fogunk kiadni egy magyart, hogy kiküldjék a frontra meghalni egy olyan ügyben, amihez a magyarságnak

semmi köze. Harmadszor, szerintem jogilag sem lehet kiadni, mert nem lehet kiadni valakit egy olyan országnak, ahol utána az élete veszélyben van. Mégpedig azért akarják, hogy adjuk ki őket, mert katonakötelesek és ki akarják küldeni a frontra. Márpedig a fronton az emberek meghalnak, tehát az ő élete veszélyben van, nagy valószínűséggel meg fog halni!

Minden Ukrajnából menekült, legyen magyar, ukrán, ruszin, akármi, akik Magyarországon vannak, teljes biztonságban vannak, szabad emberek. Azt csinálnak, amit akarnak. Ha itt maradnak Magyarországon, szeretettel látjuk őket, nem adjuk ki. Ha akarnak, továbbmennek Nyugatra, és ha úgy döntenek, vissza is mehetnek Ukrajnába, de aki itt akar maradni, az teljes biztonságban van, és nem adjuk ki őket!

– *A Bloomberg azt írja, hogy ellenséges légkör fogadja az ukrán nagykövetet Budapesten. Ön hogy látja?*

– Ez szemenszedett hazugság.

– *Mire alapozzák akkor ezt a kijelentést?*

– Semmire, ez szemenszedett hazugság. Sajnos az előző két nagykövet kútmérgezője volt az ukrán–magyar kapcsolatoknak. Őszintén szólva nem tudom, hogy miért. Meg kell mondanom, hogy aki most jön nagykövet, valóban egy nagyon szimpatikus interjút adott. Én úgy érzem, hogy ő egy tiszta ember, egy tanárember, aki valóban az ukrán–magyar jó kapcsolatokon munkálkodik. És bírom benne, hogy erre van is felhatalmazása Kijevből. Nagy szeretettel és nagy várakozással várjuk.

Megjegyzem, mind a két elődjét nagy szeretettel és nagy várakozással vártuk. Milyen kár, hogy kútmérgezők voltak...

(Hír Tv, 2023. szeptember 14.,
az interjút M. Dobos Marianne készítette;
Hazánk szeptemberi szám)

KIEGYEZÉS ÉS KIENGESZTELŐDÉS

Őszentsége I. Bartholomaiosz Konstantinápoly
Egyetemes Patriarchája!
Eminenciás Bíboros Úr!
Excellenciás Nuncius Úr!
Hölgyeim és Uraim!

Egy sajátos beszédet fogok mondani, amiben az a sajátos, hogy nem fogok beszédet mondani. Nagy a kísértés egy politikus számára, amikor a kormányát képviseli, hogy egy béke-konferenciát kihasználjon arra, hogy ismertesse Magyarország álláspontját az orosz–ukrán háborúban, elmondja a magyar kisebbség jogfosztottságát, elmondja, hogy miért gondoljuk azt, hogy azonnali tűzszünetre van szükség, és utána béketárgyalásokra.

Nagy a kísértés, hogy politikai beszédet mondjak, de ez itt és most nem lenne helyes. Magyarország kormánya nevében azért vagyok itt, hogy tisztelettel és figyelemmel meghallgassam, hogy az egyházak mit tanítanak nekünk.

Nem beszélnünk kell most, hanem figyelünk.
Mert kiegyezni – a józan ész alapján – a politika is tud, de kiengesztelődni csak a lélek tud! És ebben megkerülhetetlen szerepe van az Egyháznak.

(Ökumenikus konferencia a békéről,
Pannonhalmi Főapátság, 2023. szeptember 22.)

TEREMTÉSVÉDELEM*

Teremtésvédelem a bibliai kultúrkör sajátja. A teremtés feltételezi, pontosabban állítja a Személyes Abszolútumot, aki – mint művész a művet – megteremti a tőle különböző, de valamilyen módon Őt tükröző teremtést, a világot, és benne saját kép-másaként: az embert.

A Személyes Abszolútum tekintetében belátható, hogy az Abszolútumnak „személynek” kell lennie, mert ha nem volna személy (a szó egy természetesen sajátos értelmében), akkor hiány volna benne, nevezetesen a személy hiánya, és így abszolútum sem lenne. (A relatív – nem szükségszerűen létező, hisz lehetséges lenne, hogy ne legyen, ezért relatív – világ feltételezi egy nem relatív, hanem abszolút okát.)

A Személyes Abszolútumból következik, hogy Önmagáról – így mindenről – tökéletes tudása van, és szabadon, szeretetből teremt. Ezért a teremtett világ Őt tükrözi és Őrá irányul.

A vallások/világnézetek – amelyek a fenti valóságot nem ismerik vagy nem vallják –: szükségszerűen a világ szent vagy profán értelmezési kényszerében vannak. A panteista jellegű – jellemzően keleti – vallások/filozófiák beállítottságából következik, hogy Isten és a világ – így vagy úgy, de – végső soron azonos, és mivel Isten szent, ezért a vi-

---

* Vö.: Ter 1,26–27; 2,15; 2,19; Jn 5,17; Róm 8,19–22; Jel 21,5;

lág is az, tehát nincs olyan lehetősége, küldetése az embernek, hogy alakítsa, csak az, hogy elfogadja. A profán szemlélet – például az ateizmusok – számára a világban nincs semmi „szent”, tehát az, az ember céljai szerint korlátlanul kihasználható. De a Biblia – Isten önkinyilatkoztatása – mást tanít. Isten szent, a világ pedig mint mű, tükrözi ezt a szentséget, ezért tisztelettel kell az embernek viszonyulni hozzá, de mivel nem szent, ezért művelhető, még pontosabban: művelendő! Tehát nem szent, de nem is teljesen profán. Ezért mondja a Biblia, hogy Isten az embert – mint az Ő képmását és képviselőjét – mintegy kertbe helyezte, hogy művelje és gondozza azt. Jézus is azt mondja: Atyám mindmáig munkálkodik, ezért én is munkálkodom. Nekünk embereknek is munkálkodni kell az Ő munkáján. És ez a munkálkodás a teremtésvédelem.

Isten a teremtéskor, mintegy kertbe helyezte az embert, hogy művelje, őrizze és gondozza azt. Mit jelent az, hogy művelje? Mit jelent egy kertet művelni? Ültetni, öntözni, tápanyaggal ellátni, kártevőktől védeni, gyomoktól megszabadítani, metszeni, hogy gyümölcsöt teremjen. Tehát nem kert az, amit lebetonoznak, de nem kert az sem, amivel nem törődnek és elvadult dzsumbuj lesz. Két tévedés van, két bűn a kerttel – pontosabban a kert Alkotójával – szemben: az egyik a gátlástalan ipari lobby profitéhsége, akik ipari parkká és nyersanyag-kitermeléssé tennék a világot; a másik pedig az, ha nem törődnek vele és sorsára hagyják. A teremtésvédelem küldetése, hogy – Istentől az emberre ruházott – felelősséggel kertként művelje.

Itt fontos tudatosítanunk, hogy egyfelől az ember nem létezhetne a természet nélkül, az ember egy a természettel. De másfelől azt sem lehet zárójelbe tenni, hogy a természet az emberre irányul, benne és általa válik tudatossá. Tehát az ember nem értelmezhető a természet nélkül, de – filozófiai, teológiai szempontból – a természet az emberben nyer sajátos értelmet! Ezért tévedés minden olyan ideológia, ami kitiltaná az embert a természetből, a természet ellenében mintegy ellenségnek tekinti az embert.

Végezetül hadd mutassak rá a mai mainstream zöld ideológia és a keresztény teremtésvédelem egy döntő különbségére: ez a zöld ideológia és politika a természet rendjére hivatkozik az állatok, növények, ásványok tekintetében, miközben természetellenes dolgokat propagál az ember és a társadalom esetében. Gondoljunk például a gender ideológiára. A teremtésvédelem tudatában van, hogy a természet rendje a teremtés rendjét tükrözi, ezért mi a természet rendjét védjük az ember és a társadalom vonatkozásában is!

(Elhangzott a Teremtésvédelmi Konferencián,
a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen,
2023. szeptember 25-én, vasárnap.hu)

A VADÁSZAT VÁLASZTOTT ENGEM

Manapság a vadászat támadási felület, ami mutatja főleg a nagyvárosi társadalom egy részének természetből való kizökkent voltát. Ismert a történet, mikor a gyerekek a teheneket lilának mondták, mert csak a Milka csoki papírján láttak tehenet. A társadalom egyre nagyobb része nem személyes élményeken, nem Fekete István állatregényein, hanem Walt Disney Bambiján nő fel, aminek a világon semmi köze a valósághoz, a természethez, jelesül az őzekhez.

Filozófiailag is nagy veszélynek tartom az állatok ilyen antropomorf beállítását, mert azon túl, hogy természettudományos szempontból hamis, olyan tévképzetet alakít ki, amely egy szintre teszi az embert az állatvilággal. Az állatvilág ilyen humanizálása végül is az ember relativizálása, ami az ember dehumanizálásához vezet! Az ember ember, az állat állat. Természetesen minden élőlényt megilletnek bizonyos „jogok”, védelem és tisztelet, mégpedig a természet rendje szerint nekik kijáró módon. Ezért hasonlóan abszurd, ha a vaddisznó elejtését „gyilkosságnak” nevezik, mintha a rántott hús elfogyasztását kannibalizmusnak mondanák.

Az ember mindig is vadászott, ezért az emberlét vadászlét. Nem csak a cro magnoni ember, de véges végig a történelemben. Mindannyiunk ősei-

nek 99 százaléka vadászott és ha nem lettek volna sikeres vadászok, akkor mi most nem lennénk itt. Tehát a vadásszenvedély *antropológiai örökségünk*, ezért ez nem szorul legitimációra, magyarázatra. Az viszont igen, ha valaki megtagadja és előítéletes ellenségességgel viszonyul a vadászathoz és a vadászokhoz.

Antropológiai tény, hogy az ember két világ részese: a természetnek és a történelemnek, a naturának és a kultúrának. A természeti lét pedig természeténél fogva: vadászlét. De az ember, éppen azért mert ember, része a történelmi létnek is, a természeti alapokra ráépíti a kultúra katedrálisát: művészet és tudomány, filozófia és teológia, etika és kultusz összetettségében. A vadászat tehát az, amiben az ember egyetlen aktussal ragadja meg saját tulajdon antropológiai valóságát, annak ösztönös és szellemi létében.

A Bibliában olvassuk, hogy a kezdet kezdetén Isten az embert a világba, mint egy kertbe helyezte, hogy művelje azt. Tehát ne zsákmányolja ki, de ne is hagyja sorsára. Mert nem kert az, amit lebetonoznak, de nem kert az sem, amivel nem törődnek és dzsumbuj lesz. Ami a kertész kezében a metszőolló, az a vadász kezében a puska. A vadállomány-nyal gazdálkodni kell, állományát szabályozni, minőségét javítani, környezetével – erdő, kultúrterület – fenntartható egyensúlyban tartani. Aki ezt tagadja, az nem a vadászatnak, hanem a természetnek, a természet védelmének van kárára.

Mivel családom évszázadok óta vadász-familia, valójában nem én választottam a vadászatot,

hanem a vadászat választott engem. Büszkén vállalom magyar vadász voltomat. Mindenki láthatja, hogy nem lehet megijeszteni. Én nem adom fel az életformámat csak azért, mert miniszter vagyok és vannak, akik ellenségei a vadászatnak. Ha politikai számításból megtagadnám vadász voltomat, akkor magamat tagadnám meg, tehát nem tudnék normális ember maradni a politikában sem.

Tisztelet a vadnak, üdv a vadásznak, hódolat a Teremtőnek!

(2024. február 27., Bécs,
A Vadászat választott engem c. könyv
németnyelvű kiadásának bemutatóján)

MEGEMLÉKEZÉS BARANKOVICS ISTVÁN RÓL

– NAPIREND ELŐTTI FELSZÓLALÁS,
2024. MÁRCIUS 4. –

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Napirend előtti felszólalásra jelentkezett Semjén Zsolt képviselő úr, KDNP-képviselőcsoport, miniszterelnök-helyettes: „Ötven évvel ezelőtt hunyt el a legnagyobb magyar kereszténydemokrata politikus, Barankovics István” címmel. Miniszterelnök-helyettes úr, öné a szó.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): „A keresztény ember nemcsak a saját személyes üdvösségén köteles munkálkodni, hanem részt kell vennie a társadalom megváltásának művében” – írta Barankovics István.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Ötven évvel ezelőtt, 1974. március 13-án emigrációba kényszerülve New Yorkban hunyt el a modern magyar kereszténydemokrácia legnagyobb személyisége, Barankovics István. Nem csupán illő, de kötelességünk is megemlékezni róla e falak között, ahol a keresztény magyar jövőért vívta heroikus küzdelmét.

A katolikus egyház társadalmi tanításának fundamentumán álló hitvalló kereszténység, meg-

kérdőjelezhetetlen nemzethűség és demokratikus elkötelezettség adta meg karakterét.

Barankovics István nyelvezetét, nemzetfelfogását Szabó Dezső ihlette és formálta, míg politikai gondolkodását az anyaszentegyház szociális tanítása, illetve annak magyarországi hírnökei: Giesswein Sándor és Prohászka Ottokár.

1943-tól a Magyar Nemzet főszerkesztőjeként a lapot a nemzetiszocialista ideológiával szembeni szellemi ellenállás egyik központjává tette. A náciizmussal szembeszállva a keresztény politika természetéről a következőképp gondolkodott: „Határozottan elutasítjuk a náciizmussá fajult, túlértékelt faji gondolatot. Magyarok maradván Európában, és európainak lenni itthon. Ez a mi nacionalizmusunk krédója.”

A háború után a faji szocializmust az osztályszocializmus követte. Mindazonáltal felcsillant a remény, és Barankovics lehetett volna a magyar Adenauer. Az 1947. augusztusi nemzetgyűlési választásokat Barankovics pártja megnyerte, de a kommunisták százezres nagyságú kékcédulás választási csalást követtek el. A kommunista diktatúra egyre fojtogatóbb szorítására válaszolva, Barankovics a győri kiáltványban fogalmazza meg a kereszténydemokrata párt programját: „Programunk a legbiztosabb és legszélesebb emberi jog. A legteljesebb szociális igazságosság és a legnagyobb szabadság, a természetfelettség többletével. A kereszténység nem mindenki számára kötelező hit ugyan, de mindenki számára erkölcsi és kulturális érték. Nem csak hitrendszer, hanem egyben vi-

lágnezet, azaz részleteiben kidolgozott kulturális szemlélet és társadalomtudomány is, amely gyakorlati útmutatást jelent a társadalmi és gazdasági élet számtalan területén. Igazságtalan volna tehát a politikai érvényesülés jogát éppen a keresztény világnézettől megtagadni.”

Barankovics parlamenti szereplésének, de talán közéleti pályafutásának is legmesteribb beszédét 1948. június 16-án az egyházi iskolákat államosító törvényjavaslat ellen tartotta. Ebben kifejtette, hogy az egyház nem csupán liturgikus, hanem belső természete és lényege szerint kultúregyház is. A vallásszabadság joga tehát nem merül ki az istentiszteletek és szentmisék megtartásának jogában. A katolikus egyház sohasem adta hozzájárulását ahhoz, hogy mintegy internálják a templomokba, és beszorítsák a sekrestyébe.

1948 végére a kereszténydemokrácia és a kereszténydemokrata politikusok pusztá létezése is veszélybe került. Barankovics kitarzott, ameddig kitarthatott. 1949 februárjában a Mindszenty-per árnyékában azonban nyilvánvalóvá vált: nincs tovább. Rákosi Mátyás maga szólította fel pártjának feloszlására, egyben annak kimondására, hogy a Demokrata Néppárt antidemokratikus és népellenes politikát folytatott. Barankovics ehhez nem aszisztált. Rákosi figyelmeztetésére, hogy nincs tisztában a helyzetével, így válaszolt: „Tudom, hogy csak a lét és a becsület között van választásom, de a becsületet választom.” És mielőtt elindult emigrációjába, ezt írta naplójába: „Emigrációba nem megy az ember, hanem kényszerül.” Pártját – gon-

dolva a jövőre – nem feloszlatta, hanem csak függesztette annak működését.

Egy szál aktatáskával ment a zöldhatáron át a bizonytalanságba. 42 éves volt. Életének hátralevő 26 évében az Egyesült Államokban, emigrációban folytatta a munkát. Nem az emigráció szervezését tekintette fő feladatának, hanem a szellemi iránymutatást: előadásokat tartott, tanulmányokat írt.

Dacára Mindszenty József bíborossal való személyes ellentétének, Barankovics a hercegprímás jelentőségéről a következőképp nyilatkozott: „A fogoly és az azilumban élő Mindszenty bíboros az aktív egyházi ellenállás világszimbóluma.”

1974. március 13-án, 67 éves korábban hunyt el. 2001 decemberében hazahoztuk a New York-i szegénytemetőből, és immáron magyar földben, a Fiumei Úti Nemzeti Sírkertben lelte meg végső nyughelyét, egykori frakciótársai körében. Adja Isten, hogy hűségesek maradjunk örökségéhez! Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok és a nemzetiségi szószólók soraiból.)*

TÍZ ÉVE AVATTÁK SZENTTÉ II. JÁNOS PÁL PÁPÁT

– NAPIREND UTÁNI FELSZÓLALÁS,
2024. ÁPRILIS 29-ÉN –

ELNÖK: Felszólalásra jelentkezett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr, a Kereszténydemokrata Néppárt képviselője: „10 éve avatták szentté II. János Pál pápát” címmel. Öné a szó, miniszterelnök-helyettes úr.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót, igen tisztelt Elnök Úr! „Santo subito!”, „Azonnal szentté!” felkiáltásokkal és táblákkal üzentek II. János Pál pápa temetésén, 2005. április 8-án a római katolikus hívők tömegei az egyháznak. Utóda, Joseph Ratzinger, XVI. Benedek pápa, meghallva Isten népe hangját, az előírt időnél korábban elindította a lengyel pápa kanonizációját, és 2011. május elsején Rómában, a Szent Péter téren, másfél millió katolikus hívő jelenlétében boldoggá avatta. Rekordidő alatt, kevesebb mint a halálától eltelt tíz év után vette fel a Katolikus Egyház Karol Wojtylát szentjei sorába. Ennél gyorsabb kanonizációs pere csak Padovai Szent Antalnak volt a XIII. században.

1920 májusában született a Krakkó melletti Wadowicében. 1938-ban beiratkozott a Jagelló Egyetem filozófia karára, amikor azonban a nácik

bezáratták, akkor egy kőfejtőben, majd egy gyárban dolgozott. 1942-ben lépett be az illegalitásban működő krakkói szemináriumba, és 1946-ban szentelték pappá. Rómában tanult, Keresztes Szent János hitértelmezéséről írta a doktori disszertációját. A politikai helyzet ellenére visszatért hazájába, és folytatta filozófiai–teológiai tanulmányait, miközben krakkói plébániákon szolgált és erkölcs-teológiát tanított. XII. Piusz pápa 1958-ban krakkói segédpüspöknek nevezte ki. Ekkor választotta a későbbi pápaságát is meghatározó püspöki jelmondatát: „Totus Tuus”, „Egészen a Tiéd”. VI. Pál pápa 1964-ben Krakkó érsekévé nevezte ki, 1967-ben pedig bíborossá kreálta. Wojtyła részt vett a II. vatikáni zsinaton, és szerepe volt a Gaudium et spes lelképásztori konstitúció megfogalmazásában. I. János Pál pápa megrendítően váratlan halála után választotta meg a konklávé pápának. Elődei iránti tiszteletből választotta a II. János Pál nevet.

1978. október 22-én a Szent Péter téren celebrált székfoglaló miséjében hangzott el a kommunizmus lebontásában is döntő fontosságú felszólítása: „Ne féljete! Tárjátok ki a kapukat Krisztusnak! Az ő megváltó hatalmának nyissátok föl az államok határait, a gazdasági-politikai rendszereket, a kultúra, a civilizáció, a fejlődés hatalmas területeit. Ne féljete!”

A vasfüggöny keleti oldaláról való érkezése szimbolikus és sorsfordító volt. 27 esztendő pontifikátusa az egyik leghosszabb pápai szolgálat az egyház kétezer éves történelmében. Pápaként fáradhatatlan missziós lelkület hatotta át, 104 apostoli

utazást tett a világban. Hazánkba kétszer látogatott el, 1991 augusztusában és 1996 szeptemberében. Audienciáin sok millió ember vett részt, a jubileumi szent évben nyolcmillió zarándok érkezett Rómába. A lengyel pápa felrázta, tűzbe hozta az egyházat. János Pál pápa 14 enciklikát, számos apostoli levelet és buzdítást írt. Megreformálta a kánonjogot, és pápasága alatt született meg az új katolikus katekizmus. Boldoggá és szentté avatásai közül számkra különösen ünnepi események voltak Apur Vilmos, Batthyány-Strattmann László és IV. Károly királyunk boldoggá avatása, valamint Szent Kinga, illetve Szent Hedvig kanonizálása.

A lengyel kommunisták rövidlátóan úgy vélték, hogy jobb nekik Wojtyła Rómában, mint Krakkóban, de a moszkvai kommunista elit hamar átlátta a konklávét jelentőségét. Bár a moszkvai és varsói vezetés is igyekezett megakadályozni lengyelországi útját, lengyel állampolgársága miatt erre végül nem volt lehetőségük. A lengyel kommunisták a látogatás alatt végig a felszínre figyeltek: a rölapok és transzparenszek számára, illetve a szocializmus elleni megnyilvánulásokra. Nem értették, hogy a lényeg a felszín alatt, a lelkekben történik. Az apostoli út napjaiban a társadalmi tudat forradalma zajlott. A lengyelországi események felgyorsították a szovjet blokk egészének összeomlását. A Vatikán külpolitikája a korábbi „menteni, ami menthető” alapállásból offenzívává vált. Az ő történelmet formáló spirituális hozzájárulása találkozott Ronald Reagan katonai, gazdasági dominanciájával, és Mihail Gorbacsov reformjaival és józan eszű belátásával,

mindez együttesen döntötte le a berlini falat, s hozta el Európa keleti fele számára a szabadságot.

Maga a pápa 1991-ben a Centesimus annusban úgy foglalta össze a kommunizmus összeomlásának okait, hogy azt elsősorban a szocializmus alapvető tévedései okozták, egy hibás antropológia, az emberi személy természetfeletti vonatkozásairól való megfélelkedés. De már akkor prófétai módon mutatott rá, hogy a létező szocializmus bukása nem jelentheti a vadkapitalizmus apoteózisát. A lengyel pápa a berlini fal leomlása után kiadott *Ecclesia in Europa* apostoli buzdításának üzenetét Erdő Péter bíboros így tolmácsolja számunkra: „Európában az emberek legnagyobb problémája az, hogy nincs reménységük. Értelem- és értékvesztés jellemzi ma Európát.” Szent II. János Pál az európai újjászületés feltételeit így összegzi: „Térj magadhoz. Légy önmagad. Fedezd föl eredetedet. Éleszd föl gyökereidet.”

A pápa Európának szóló üzenete a magyar népnek is szól. Nagy és szent II. János Pál pápa, könyörögj érettünk! (*Taps a kormánypartok soraiban.*)

MI EZT VALLJUK

– KÖNYVBEMUTATÓ ANTALL JÓZSEF
KORMÁNYÜLÉSEKEN ELMONDOTT
HOZZÁSZÓLÁSAI KÖTETEIRŐL –

Az intellektuális becsületesség alapján néhány mondat beállítottságom tekintetében. A pártom vonatkozásában, kormánypárt voltunk Antall József kormányában a Magyar Demokrata Fórummal és a Független Kisgazdapárttal. Ez természetes elkötelezettséget jelent Antall József miniszterelnök urunkhoz és örökségéhez. Személyes vonatkozásban pedig én az egész politikába úgy kerültem, hogy Bolberitz Pál professzor úr biztatott rá, akinek én kedvenc tanítványa voltam, ő pedig Antall Józsefnek volt a kedves tanítványa. Tehát mind kereszténydemokrata, mind személyes alapon Antall József tisztelője vagyok.

Nemzetpolitika és az egyházpolitika tekintetében szintén meghatározó számomra Antall József. Amikor azt mondta, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke, ez reveláció volt. Akkor addig lehetett elmenni, hogy ki merte mondani, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke. Innen már csak egy lépés volt, amikor a státusztörvény alapján a magyar igazolványokat kiállítottuk. És most, amivel a nemzet közjogi egyesítése megtörtént, 1 millió 200 ezer határon túli honfitársunk kapta meg a magyar állampolgárságot. Ez nekem személyes életcélom volt.

Az egyházpolitika tekintetében ő mondta nekem, hogy nem a templom köveibe kell befektetni, hanem az egyházi iskolákba. Ő maga piarista diák lévén, pontosan tudta, hogy mit jelent a keresztény civilizáció védelmében is az, hogy az egyházi gimnáziumokból jövő következő generáció értelmisége meghatározó helyeken legyen a magyar életben. A gondviselés különleges kegyelme, hogy a magyar történelem sorsfordulóján egy olyan államférfit adott nekünk, mint Antall József. Hasonlóan a kiegyezésnél Deák Ferencet, az első világháború után Bethlen Istvánt, és a szocializmus után Antall Józsefet. A fundamentumokat Antall József rakta le.

Ortega y Gassetől, a zseniális spanyol filozófustól származik az a meglátás, hogy az emberiség történelmén végigvonul a visszavágyódás a múltba, az előző korokba. Miért? Azért, mert itt és most, a jelen feszítésében nem ismerjük a megoldásokat a kihívásokra. Egy korábbi kor esetében viszont pontosan tudjuk, hogy milyen megoldások voltak, milyenek lehettek volna a legjobbak. (A mohácsi csatát a hadtörténészek ma könnyedén megnyerik visszamenőleg...) Ez az oka annak, hogy az emberiség visszavágyódik korábbi korokba, mert annak a megoldásait ismeri a kihívásokra. Mindig a mi saját korunk a legbonyolultabb és a legnehezebb, mert nem ismerjük a válaszokat. Itt és most kell megtalálnunk a helyes válaszokat. Most ezen felvezetés alapján: amikor elkezdtem beleolvasni a könyvbe, őszintén megmondom, hogy egy bizonyos kritikai attitűd is volt bennem – ha ez nem szemtelenség –, hogy itt egy elmulasztott lehető-

ség, ott ilyen-olyan tévedések, illúziók. De rögtön utána a csodálat! Az a csodálat, hogy Antall József nem tévesztett utat, és lerakta a fundamentumokat. A fundamentum letétezt, és ez elsősorban Antall József karizmájának és államférfiúi nagyságának köszönhető.

Engedjenek meg nekem még egy megjegyzést, amiért persze lehet, hogy támadni fognak, de az, hogy szó szerinti jegyzőkönyv, vagy hangfelvétel készül egy kormányülésről: őszintén szólva számomra úgy tűnik, hogy így lehetetlen kormányozni... Mégpedig azért lehetetlen – legalábbis nagyon nehéz –, mert minden szónak nyoma van, így a kockázat is benne van, hogy kikerül a sajtóba, amit rögtön kiforgatnak. Egy konkrét probléma megoldása tekintetében nagyon nehéz pc módon fogalmazni, sőt, sokszor az embernek ki kell próbálni az ellenfél érveit is. Hiszen csak akkor tudom használni a pajzsomat, hogyha kipróbáltam az ellenfél kardját. Egy vitában, amíg kikristályosodik egy álláspont, akkor az embernek vannak olyan mondatai, amivel nem is teljes mértékben ért egyet, csak kipróbál egy érvet, akár ellenérvet. Mintegy az ördög ügyvédjeként. Nagyon nehéz úgy kormányulást tartani, hogy minden mondatnak nyoma van, pláne egy koalíciós kormány – tehát konkurens pártok – esetében. Ezért van az, hogy ahol a jogszabályok előírják a szó szerinti jegyzőkönyvezést – például a németeknél –, ott előtte tartanak egy koalíciós egyeztetést, ahol minden felvétel nélkül megbeszélnek mindent, majd pro forma tíz perc alatt lezavarnak egy kormányulást, ahol a koalíciós egyeztetésen el-

fogadott döntéseket csak jegyzőkönyvbe mondják. Hihetetlen teljesítmény, amit Antall József tett, hogy miközben minden szava megvan, minden mondata vállalható – még akkor is, hogyha azért ez biztosan nehezkesebbé tette a kormányüléseket –, és mégis megoldotta a problémákat.

Most miután azt gondolom, hogy a könyv sokkal érdekesebb, mint az én expoézém, ezért néhány szemelvényt hadd olvassak föl belőle, mintegy kedvcsinálóként. És olyan szempontból is, hogy mennyire aktuális minden szó, amit Antall József elmondott. Például az ellenzék tekintetében '90. augusztus 2-án a következőt mondja:

„Bármilyen kérdésben, ami a parlament elé kerül, nem számíthatunk valami megfontolt és összemzeti érdekeket szem előtt tartó és annak pártérdekeket alávétő magatartásra, hanem arra kell számítani, hogy (...) az ellenzék minden lehetőséget ki fog használni arra, hogy belekössön, kritizálja. Azért mondom ezt el, hogy semmi illúziója se legyen egyetlen kormánytagnak sem abban a kérdésben, hogy valamilyen racionális érvelés ezt át tudja hidalni.”

A koalíció tekintetében azt mondja: *„Az államtitkárok külső megnyilatkozásai nem lehetnek ellentétesek, eltérő koalíciós partner esetében sem a miniszterével. Ha nem ért vele egyet, külön felhívhatja. (...) Tehát nem lehet a minisztérium esetében, hogy mondjuk a kispap miniszter nyilatkozatát kifogásolja akár az MDF-es, vagy a kereszténydemokrata államtitkár. Először házon belül, vagy párton keresztül juttathatja el az ellenvéleményét.”*

A bürokrácia által készített felkészítő anyagok vonatkozásában: *„A Minisztertanács elé kerülő anyagoknál, (...) tehát a hosszú anyagoknál, amit megkapnak a miniszterek, amiben nemigen tudnak gyors állásfoglalást hozni, minden esetben készüljön egy egyoldalas rezümé ezekről, a lényegről. (...) Mi az, ami a fő politikai döntést igénylő neuralgikus rész.”* Megjegyzem, egy miniszternek az egyik legelső feladata, hogy az ember a saját bürokráciájával megharcoljon. Az apparátus a dolog természetéből eredően be akarja bizonyítani, hogy csak ő ért hozzá szakmailag. És általában szakmailag valóban jobban ért hozzá. Csak a miniszter azért van ott, hogy a politikai akaratot keresztülvigye. Tehát az első lépés a politikai érdekérvényesítésre – az értékeink és érdekeink elérésére –, hogy az ember a saját bürokráciájával megharcoljon. És annak az első lépése, hogy ne fulladjon bele abba a tengernyi iratba, amit a bürokrácia azért készít, hogy a miniszter ne igazodjon el a valódi kérdésekben, hanem a technikai részletekbe mielőbb fulladjon bele. Tehát ezért ésszerű elvárása Antall Józsefnek az, hogy egy oldalba legyen összefoglalva, a summa és az esszencia.

Vagy például, amikor külön kitért a miniszterek érzékenységre: *„Kérem kell a kormány tagjaitól, hogy semmit ne terjesszünk úgy elő, (...) hogy ha nem fogadják el azt, amit mondok, akkor lemondok. (...) Egyikőnk sem úgy vállalta most a miniszterséget, hogy úgy gondolta, hogy itt egy sikersorozatnak lesz a képviselője. (...) Egy kamikazefeladatot vállaltak azok, akik ezt vállalták.”*

Nagyon szellemesek a történelmi anekdoták, hiszen mindig a történész szemével is látta a dolgokat. „Bárcziházi Bárczy István jegyzőkönyvvezetése mellett a két világháború között magam is láttam, aki kitűnően tudott rajzolni, s hihetetlenül unta a Minisztertanácsokat, s ennek következtében számtalan minisztertanácsai jegyzőkönyvből hiányzik a szöveg, de kitűnő karikatúrák vannak a miniszterekről. Ezt csak Kajdi Józsefnek ajánlottam a figyelmébe.” Megjegyzem – ezt most én mondom –, ha Kajdi József ezt megfogadta volna, akkor most nem egy könyvbemutatón lennénk, hanem egy képzőművészeti tárlaton...

Vagy például a bulvársajtó, a revolver-újságírás tekintetében, mikor azt mondta: „A sajtó jelentékeny része, amíg negyven évig hazugságokat írt, most kívánja ezt folyamatosan kiélni a nagy szabadság keretében a teljes felelőtlenség irányába. Ez egy lehetetlen állapot, jönnek a zuglapok, nincs sajtóerkölcs.” Megjegyzem, ehhez ma még hozzátehetjük, hogy most már bárki lehet internetes „újságíró”, ha van egy mobiltelefonja...

Annak idején bejelentettem a Napkelte bojkottját, most itt találok a legjobb érvet e mellett és milyen igaza van Antall Józsefnek: „Az az egyik megoldás, hogy nem adnak interjút bizonyos lapoknak. A nyugatnémet kormány tagjai is például nem adnak interjút bizonyos lapoknak, és bizonyos műsorokban nem lépnek föl. Tehát mindez részünkről is megfontolandó. (...) Lehet, hogy kétszer üres székre fognak mutatni, de ebből majd mindenki számára kiderül, hogy az adott személy-

nek, vagy az adott műsorban a Kormány tagjai nem hajlandók nyilatkozni. (...) Egy kormányhoz közel álló napilapot minden eszközzel meg kell teremtenünk.”

És amikor betelt a pohár, azt mondja: „A világon ilyen nincs, hogy a sajtó odahasalhat fél méterre tőlünk. Ezt is rögzítsük, és kérem, hogy a Ház foglalkozzék vele, mert nonszensz, hogy a Reformnak – vagy mit tudom én, hogy minek a fotósa –, napi tíz órában ott hasal előttem, és várja, hogy mikor fogom a fülem piszkálni, hogy ezt a pillanatot lefotózhassa.”

Gyöngyszem a miniszterelnök helyettesítése, ami egy tökéletes példa Antall József fanyar humorára: „A jövő héten lesz három olyan nap, (...) amikor Izraelben leszek, (...) és Für Lajost kérem arra, hogy ebben a három napban lássa el a helyettesítésemet. (...) Így legalább helyt adunk a sajtó olyan híresztelésének is, hogy Für Lajos fúr engem. Azt szeretném, hogy Für Lajosnak addig módja legyen átvenni a hatalmat a hátam mögött.”

Majd a következő ülésen visszatért ugyanerre: „Elnézést, hogy késve kezdjük az ülést, mert már mai nap volt, amikor megérkeztünk az éjje! Köszönöm Für Lajosnak, hogy itt helyettesített az átmeneti időszakban, és nem hajtott végre katonai puccsot. Noha kértem rá, hogy a távollétemben ezt a megoldást tegye meg, de elhalasztotta.”

És miután a kormányülések gyakran másnap a hajnali órákig is eltartottak, következő megjegyzést tette: „Nagy meglepéssel néztem, hogy ma mások alszanak, és mások vannak ébren. (...) a kor-

mányzati munkamegosztás érvényesül, most teljesen más alvók vannak.”

A Budai Várral kapcsolatban: Azt a célt kell kitűzni magunk elé, hogy a köztársasági elnöki palota felépüljön a Teleki-palotában, a Sándor-palota elkészüljön, és a Honvédelmi Minisztérium, illetve a Karmelita kolostor egy részével megtervezzük a Miniszterelnöki Hivatal elhelyezését. (...) bármilyen szállodai, üzletszerű, bazárszerű felhasználás, vagy egyéb olyan, amit igenis tervez a főváros és az egész Demszky-féle társaság, nem illik a Várhoz.

A kitüntetések tekintetében: „Azért sem tartanám meghagyni a jelenlegi kitüntetéseket, mert a legromdább kitüntetések (...) az elmúlt évtizedek kitüntetései... Nem ismerek a jelenlegi kitüntetések között olyat, amelyiket ebben a formájában, így, ahogy most kinéz, megtartanám, egyszerűen művészi, és minden más szempontból. (...) A Magyar Köztársasági Érdemrendet azt fontosnak tartanám, (...) mert az egybeesik a régi magyar érdemrenddel” és mi hozzátehetjük: és a '48-as hagyományokkal. Megjegyzem, tőle hallottam a legegzeztább anekdotát a kitüntetésekkel kapcsolatban: a kiegyezés után Ferenc József császár és király Arany Jánosnak adományozta a Szent István-rend lovagkeresztjét. Amikor ennek híre ment, a Főrendiházban egy arisztokrata indignálódottan azt mondta Andrásynak, hogy most már akárki megkaphatja a Szent István-rendet? Mire Andrassy azt mondta, hogy: meg tudná mondani excellenciád, hogy Michelangelo korában hogy hívták a külügyminisztert?

És az EU-s pénzekkel kapcsolatban azt mondja, „Londonban (...) éles vita bontakozott ki a Phare program kapcsán. (...) minden ilyen külső segély elsősorban a saját vezető értelmiségi munkanélküliség támogatását jelenti külföldön, másrészt kelles szállodai helyek és nyaralások biztosítása a mi kontónkra.”

Vagy a titkosszolgálati anyagok tekintetében nyugati segítségnek számított a kormányhoz eljuttatott több külföldi minősített jelentés. A hazai titkosszolgálatok működésével kapcsolatos vitában Antall József éppen a CIA hasznavehetetlen jelentésével érvelt, szó szerint idézem: „Egy elhárító szervezet iszonyatos apparátussal és irtózatosan sok lényegtelen adat gyűjtésével is foglalkozik. Egyébként ez a CIA-ra is érvényes, azért írnak annyi hülyeséget. Meg kellett állapítanom, amióta kapom a jelentésüket, az újságból én egy óra alatt különbet írok.”

A *Mi ezt valljuk* vaskos köteteiből közvetlenebbül ismerhetjük meg Antall Józsefet, az államférfit. A szó szerinti jegyzőkönyvek megőrizték beszédstílusát, érzelmeit, a kormányülések hangulatát. Tanulsággal szolgál ez a mű.

Befejezésül két gondolatot hadd mondjak még el önöknek, ami számomra meghatározó Antall József örökségében. Ha ma az EU-ban vagy nemzetközi tárgyaláson ül az ember, azzal szembeül, hogy ma, a mainstream politikusai számára csak az számít, hogy másnap mit ír a *Süddeutsche Zeitung*, milyen médiája lesz másnap. De az, hogy mi lesz ötven év múlva, vagy száz év múlva – amikor

előjövünk ilyen szempontokkal –, úgy néznek ránk, mint a szegény örültekre. Ennek ma nincs relevanciája. Számomra viszont az volt reveláció ebben a kötetben, hogy Antall József a történelem egészében gondolkodott, a magyar történelem kontinuitásában. Antall József a saját személyét és politikáját nem egy epizódnak látta, hanem a magyar történelem ívében! Ezért volt, hogy amikor őt olvassuk, akkor látjuk az elmúlt évszázadokat és látjuk a távlatokat. És ez nemcsak a múlt felé igaz, hanem a jövő tekintetében is igaz. Amikor például azt mondta Orbán Viktor, hogy „Viktor, vigyázz a pártodra!” Halálós ágyán pedig testamentumként mondta Bolberitz Pálnak, hogy „keresztény Magyarországot akartam, mert csak ennek van jövője”. Ez az a történelmi gondolkodás, ami Antall József egyik államférfíui karizmája!

A másik pedig az erkölcsi alap. Persze, a politikának megvan a pragmatikus mesterségbeli tudása, de Antall Józsefnél ez soha sem volt öncélú. Most nem a moralizálásra gondolok, hanem arra, hogy az ő politikai credoja – sub specie aeternitatis – erkölcsi természetű volt. Azt, hogy szó szerint életét adta a Hazáért.

(Elhangzott a VERITAS Történetkutató
Intézet és Levéltárban,
2024. május 23-án.
Hazánk májusi száma)

Békement a békéért, Európa legnagyobb békemenete!
(facebook poszt, 2024. június 1.)

A Fidesz–KDNP 2024. június 9-én
abszolút mandátumtöbbséggel megnyerte
az európai parlamenti választást

Antológia Kiadó és Nyomda Kft.

A kiadásért felel: Lezsák Sándor

Készült Lakiteleken a 2024. évben

Felelős vezető: Sütő Ádám ügyvezető igazgató

ISBN 978 963 6190 38 5

